

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

สินเชื่อกะยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
Medium-Term Financing For Agricultural Export
Case Study on Export-Import Bank of Thailand

ของ

นางสาวศิริพร ธีระวิเชียรเจริญ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2537

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

15.12.37

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

15.12.37

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ออมศรี ตันนิพนธ์)

หัวหน้าภาควิชา

15.12.37

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิตยา สิทธิโชค)

14581

๙ ๓.ค. 2541

ปลว
๙ 463๘
2537

ACC. NO. 27
Date Received ๙.ค. 253๘
Call No.

ปัญหาพิเศษ เรื่อง

T097940

เรื่อง

สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร
กรณีศึกษา ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
Medium-Term Financing For Agricultural Export
Case Study on Export-Import Bank of Thailand

โดย

นางสาวศิริพร กิระวิเชียรเจริญ

ร.พ.

๑๙๖๓๗

๒๕๓๗

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 97940

เสนอ

วัน,เดือน,ปี.....

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความร่วมมือแห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. ๒๕๓๗

ระดับบริหารแบ่งเป็น คณะกรรมการธนาคาร คณะกรรมการบริหาร กรรมการผู้จัดการและระดับดำเนินการแบ่งเป็น รองกรรมการผู้จัดการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ และฝ่ายธุรกิจธนาคาร ฝ่ายการเงิน ฝ่ายอำนาจการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ วิธีการดำเนินงานสินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรมี 2 วิธี คือการเปิด แอลซี และการเปิดหนังสือค้ำประกัน ปัญหาในการให้สินเชื่อของธนาคาร คือ การไม่ได้รับชำระหนี้จากลูกค้าแบ่งเป็น 3 กรณี คือ ลูกค้าปกปิดข้อมูล องค์กรขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ, ประสิทธิภาพสภาพแวดล้อมภายนอกรวมถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่สำคัญ คือ กฎหมาย และแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ คือ ธนาคารต้องติดตาม ควบคุม และแก้ไขหนี้ โดยการทาดลาดใหม่ให้ลูกค้า การให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงาน

จากการศึกษาธนาคาร มีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของธนาคารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน คือ ธนาคารควรมีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อรองรับหน้าที่ความรับผิดชอบของประเทศชาติ เพิ่มจำนวนพนักงานให้มากขึ้น ส่วนเลขานุการและการประชาสัมพันธ์ยังไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าทำให้ประสบความสำเร็จได้จะมีประชาชนมาใช้บริการมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีส่วนติดตาม ควบคุม การแก้ไขหนี้โดยเฉพาะ และควรอบรมให้พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับธนาคารทั้งหมด มีใช้แค่เฉพาะด้านเท่านั้น

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยได้รับความกรุณาในการให้คำแนะนำ ปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ จากอาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ อาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาพิเศษ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ อมรศรี ตันพิพัฒน์ ที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ที่อนุเคราะห์ข้อมูล ฟี ๆ ฝ่ายสินเชื่อของ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย คุณนาฏยา วิสุทธานิภาณจน์ เจ้าหน้าที่ ฝ่ายสินเชื่อธุรกิจเกษตร ธนาคารไทยพาณิชย์ และคุณรุวารีย์ จิตตานิใจมาศ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ สหธนาคาร

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ฟี ๆ ทุกคน รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ให้การ สนับสนุน และคอยให้กำลังใจตลอดมา

ศิริพร ธีระวิเชียรเจริญ

ธันวาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์	5
การตรวจเอกสาร	6
วิธีการศึกษา	9
บทที่ 2 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	11
ประวัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า	11
ประวัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	12
การจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	13
รูปแบบและโครงสร้างขององค์กร	17
นโยบายในการบริหาร	28
แหล่งเงินทุน	37
ระยะเวลาการให้สินเชื่อ	38
สินเชื่อภายในประเทศ	39
การให้สินเชื่อแก่ผู้กู้เครดิต	40
การวิเคราะห์สินเชื่อ	50
ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ	51
ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	54
การวิเคราะห์ผลกระทบ	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 สิ้นเชื้อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร	59
เหตุผลและความจำเป็น	59
การดำเนินงาน	63
ประโยชน์ในการใช้บริการ	64
ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	67
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	68
สรุป	68
ข้อเสนอแนะ	69
เอกสารอ้างอิง	72

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี พ.ศ. 2528-2535	2
2	สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของไทย	3
3	มูลค่าการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการส่งออก (แบคกิ้งเครดิต) ปี พ.ศ. 2530-2535	41
4	การรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก ปี พ.ศ. 2535-ครึ่งปี 2537	65

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	21
2	การรับประกันราคาขั้นต่ำ	60
3	การส่งออกสินค้าเกษตร	62

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา เศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จากประเทศด้อยพัฒนาที่พึ่งพาภาคเกษตรกรรม เป็นหลักของระบบเศรษฐกิจกลายเป็นประเทศที่มีความเจริญทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ทั้งยังได้ก้าวขึ้นเป็นหนึ่งในประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดในช่วงระยะเวลา 8 ปีที่ผ่านมา การส่งออกเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและทุกรัฐบาลก็นำนโยบายสนับสนุนการส่งออกอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภาคส่งออกของไทยพัฒนาอย่างรวดเร็วและนับวันระบบเศรษฐกิจของไทยจะพึ่งพาการส่งออกมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ (ตารางที่ 1) และการส่งออกส่วนใหญ่ยังคงเป็นสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งมีความสำคัญ (ตารางที่ 2) จากตารางจะเห็นได้ว่า 5 อันดับสินค้าส่งออกที่สำคัญนั้นจะมีสินค้าเกษตรซึ่งจะน้อยลงทุกปีและสัดส่วนของมูลค่าส่งออกสินค้าและบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นมาโดยตลอดในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา เพิ่มจากร้อยละ 15.6 ในปี 2505 เป็นร้อยละ 39.4 ในปี 2535 และการส่งออกได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วจากที่เคยพึ่งพาการส่งออกสินค้าเพียงไม่กี่ชนิดมาเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมหลากหลายประเภท โดยมีสินค้าส่งออกประเภทใหม่เพิ่มความสำคัญขึ้นมาแทนที่สินค้าประเภทเก่าอยู่ตลอดเวลา

ในขณะที่การส่งออกที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยมากขึ้นเป็นลำดับ สภาวะแวดล้อมในตลาดการค้าระหว่างประเทศกลับไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกเท่าไรนัก เพราะตลาดส่งออกสำคัญของประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอเมริกาและกลุ่มประเทศในตลาดร่วมยุโรป กำลังประสบปัญหาการขาดดุลการค้าอย่างหนัก จึงมีการรื้อฟื้นเอาสิทธิปกป้องของตนเองขึ้นมาใช้อย่างเข้มงวด และสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของไทยยังต้องเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกรายใหม่ ๆ ที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า

ตารางที่ 1 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี พ.ศ. 2529-2535

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	การส่งออก	การนำเข้า
2529	233,383	241,358
2530	299,853	334,209
2531	403,570	513,114
2532	516,315	662,679
2533	589,813	844,448
2534	725,630	958,832
2535	824,644	1,033,244

ที่มา : (กรมศุลกากร , 2536)

หน่วยงานของรัฐบาลและภาคเอกชน ได้ให้ความสนใจกับการส่งออกและพยายามปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการส่งออกเสมอมา แต่ความช่วยเหลือที่หน่วยงานของรัฐบาลและภาคเอกชนมีให้กับภาคส่งออกยังนับว่าน้อย เมื่อเทียบกับความต้องการของผู้ส่งออก และเมื่อเทียบกับมาตรฐานของประเทศอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การส่งออกของไทยสามารถขยายตัวต่อไปได้จึงจำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือทางการเงินที่ครบวงจร ซึ่งทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ให้ความช่วยเหลือในรูปของสินเชื่อเพื่อการส่งออก เรียกว่า แพ็คกิ้งเครดิต (Packing Credit) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 จนถึงปัจจุบัน โดยสินเชื่อเพื่อการส่งออกนี้ได้รับการตั้งสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าอุตสาหกรรม หลังจากนั้นยังไม่มีสินเชื่อเพื่อการส่งออกในรูปแบบอื่นเพิ่มขึ้นอีก ผู้ส่งออกของไทยยังขาดแคลนสินเชื่อระยะยาว ที่ช่วยสนับสนุนการส่งออกสินค้าประเภททุนตลอดจนบริการข้อมูลการตลาดก็ยังพัฒนาไปไม่ทันกับสถานการณ์ในตลาดโลก

ตารางที่ 2 สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรกของไทย

ปี	อันดับสินค้าส่งออก				
	อันดับแรก	อันดับที่สอง	อันดับที่สาม	อันดับที่สี่	อันดับที่ห้า
พ.ศ.					
2523	ข้าว	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ดีบุก	ข้าวโพด
2526	ข้าว	มันสำปะหลัง	ยางพารา	เสื้อผ้า	อัญมณี
2529	ข้าว	เสื้อผ้า	มันสำปะหลัง	ยางพารา	อัญมณี
2532	เสื้อผ้า	ข้าว	อัญมณี	ยางพารา	มันสำปะหลัง
2535	เสื้อผ้า	ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์	อัญมณี	ข้าว	กุ้งแช่แข็ง

ที่มา : (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย , 2537 : 2)

ด้วยเหตุที่การส่งออกมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยมากยิ่งขึ้น แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบโดยตรงและดูแลการให้บริการทางการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออก ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบประเทศอื่น ๆ ทางการค้าระหว่างประเทศ รัฐบาลจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เพื่อทำหน้าที่ให้บริการทางการเงินเพื่อสนับสนุนการส่งออกโดยเฉพาะ โดยธนาคารจะเป็นองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดหาสินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังประเทศที่ไม่สามารถซื้อโดยชำระเงินได้ทันที โดยปัจจุบันสินเชื่อทางการเกษตรได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมและมีผลผลิตทางการเกษตรมากมายหลายชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งผลผลิตเหล่านี้มีการบริโภคในประเทศอย่างเพียงพอ จึงต้องมีการส่งออกไปต่างประเทศด้วย และการให้สินเชื่อการเกษตรที่มีปัญหามากมาย อีกทั้งยังต้องหาแหล่งเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อผลผลิตของประเทศจะสามารถนำไปแข่งขันกับต่างประเทศได้

สำหรับในอนาคต เป็นที่แน่ชัดว่าการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศจะรุนแรงขึ้น ทั้งทางภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและบริการ ฉะนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสินค้าระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งมีส่วนอย่างมากต่อการส่งออกสินค้าเกษตรในอนาคต และจะส่งผลถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และโครงสร้างของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินงาน โดยเฉพาะวิธีการพิจารณาสินเชื่อระยะปานกลาง เพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ ของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา และโครงสร้างของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
2. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงาน สินค้าระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย อาทิ ขั้นตอนการพิจารณาในการให้สินเชื่อ วิธีการกำหนดระยะเวลาการให้สินเชื่อ ฯลฯ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย มีบริการหลายด้าน อาทิ การค้าประกันเงินกู้ การร่วมทุนในต่างประเทศ และสินเชื่อ ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะสินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรของธนาคารเท่านั้น

นิยามศัพท์

ธนาคาร หมายถึง ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หรือ เอ็กซิมแบงก์ (Export-Import Bank of Thailand : Exim Bank) หรือธสน. เป็นสถาบันการเงินชำนาญพิเศษที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นในรูปแบบบุคคลที่มีกฎหมายรองรับ เพื่อให้การสนับสนุนทางการเงิน การค้าประกัน และการรับประกันแก่ธุรกิจการส่งออก รวมถึงการเข้าร่วมทุนในกิจการที่มีผลต่อการสนับสนุนการส่งออกและนำเข้า โดยมีหลักการดำเนินงานไม่แข่งขันกับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระบบสากลทั่วโลก

สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร หมายความว่า การให้กู้ยืมและให้เครดิตระยะปานกลางแก่ผู้ส่งออก โดยกำหนดให้ผู้ที่จะได้รับสินเชื่อคือผู้ส่งออกรายย่อย และรัฐบาลจะเป็นผู้ให้เงินในการให้เครดิตโดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย จะเป็นตัวกลางในการให้เครดิตนี้

L/G หมายถึง หนังสือค้าประกัน หรือ หนังสือรับรอง คือ หนังสือที่ธนาคารออกเพื่อรับรองต่อเจ้าหนี้ของลูกค้าว่าลูกค้าจะปฏิบัติตามสัญญา

L/C หมายถึง Letter of Credit หรือ แอลซี คือ ข้อตกลงใดที่จัดทำให้มีขึ้น ไม่ว่าจะใช้ชื่อหรือเรียกอย่างใดก็ตาม ซึ่งมีธนาคารหนึ่งกระทำการตามข้อกำหนดโดยคำสั่งของผู้ขอเปิด L/C ในการกำหนดเงื่อนไขใน L/C

D/A หมายถึง Documentary Against Acceptance คือ ผู้ซื้อต้องรับรองตัวแลกเงินที่ผู้ขายส่งมอบให้ธนาคาร ซึ่งมีระยะเวลาการชำระเงินตามที่ตกลงกัน ธนาคารจะมอบเอกสารสิทธิไปออกสินค้า

D/P หมายถึง Documentary Against Payment คือ ผู้ซื้อต้องชำระเงินให้กับธนาคารก่อนจึงจะได้รับเอกสารสิทธิไปออกสินค้าได้

Packing Credit หมายถึง สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต คือ สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกับธนาคารพาณิชย์ โดยแบ่งเงินทุนเป็นสองส่วน กล่าวคือธนาคารแห่งประเทศไทยออกเงินทุนร้อยละ 50 และธนาคารพาณิชย์ออกเงินทุนอีกร้อยละ 50 เพื่อให้ผู้ส่งออกกู้เงินเพื่อใช้ในการจัดหาสินค้าไปยังต่างประเทศ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 10

วงเงินจำนวนสูง หมายถึง วงเงินที่ได้รับเมื่อวิเคราะห์แล้วสูงมากเกิน โดยพิจารณาจาก เงินทุน ยอดขาย ความเสี่ยงของกิจการ ความสามารถประกอบการ เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

นิรนาม (2536ก) ได้เขียนเรื่อง "รัฐบาลใช้เอ็กซิมแบงก์แก้ปัญหาสินค้าเกษตร" สรุปได้ว่า รัฐบาลใช้เอ็กซิมแบงก์ในการสกัดตัวการบนทอนเสถียรภาพทางการเมืองพวกสินค้าเกษตร เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ซึ่งต้องให้สินเชื่อระยะยาวและดอกเบี้ยต่ำ โดยการแลกเปลี่ยนสินค้ากับต่างประเทศ ซึ่งสินค้านั้น ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมน้ำมัน และมีแนวทางการดำเนินงาน ในการเป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งหลักการ 3 ประเด็น คือ ประเด็นแรก การให้สินเชื่อประเภท Post Shipment Financing หมายถึงการให้สินเชื่อหลังจากส่งสินค้าไปแล้ว โดยให้ผู้ส่งออกสามารถผ่อนเงินระยะยาวกับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับผู้ส่งออกไทยเพิ่มขึ้น เช่น การส่งออกข้าว แต่ราคาข้าวของประเทศไทยสูงกว่าประเทศอื่นๆ จะเพิ่มอำนาจการแข่งขันได้

โดยให้เครดิตระยะยาวกับผู้นำเข้า ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยขายข้าวหรือสินค้าเกษตรอื่นได้มากขึ้น ประเด็นที่สองช่วยการันตีหรือแชร์ความเสี่ยงกับผู้ส่งออกที่จะเข้าไปเปิดตลาดสินค้าใหม่ ๆ เช่น ยุโรปตะวันออก แอฟริกา เพื่อเพิ่มความมั่นใจกับผู้ส่งออก และประเด็นสุดท้าย ดำเนินงานในลักษณะเป็นบริษัทประกันความเสี่ยง (Insurance) คือผู้ส่งออกสามารถซื้อสัญญาเพื่อให้ธนาคารประกันความเสี่ยงก่อนส่งสินค้าไปขายในตลาดใด ๆ ก็ได้ นอกจากนี้ยังช่วยสนับสนุนคนไทยที่จะไปลงทุนในต่างประเทศ โดยดูในเรื่องการเงินหรืออาจจะร่วมลงทุนด้วยการลงทุนในต่างประเทศ นั้นจะมีความสำคัญมากในแง่การนำวัตถุดิบเพื่อนำกลับมาป้อนโรงงานในเมืองไทย เอ็กซิมแบงก์จะสนับสนุนการส่งออกสินค้าทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตร เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด น้ำตาล มีความจำเป็นที่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย จะต้องให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ เพราะจะสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรส่วนใหญ่และเพื่อหาทางป้องกันปัญหาระยะยาว

ภาพพงศ์ นิธิประภา (2536) ได้ลงบทความเรื่อง "ข้อสังเกตบางประการ เกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า" มีใจความสรุปได้ดังนี้ เมื่อร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า สามารถผ่านสภาผู้แทนราษฎร ก็จะมีสถาบันที่ให้การสนับสนุนทางการเงิน การค้าระหว่างประเทศ และด้านสินเชื่อการส่งออกและนำเข้าธนาคารแห่งประเทศไทย โดยได้จัดสรรเงินกองทุน 3,000 ล้านบาทให้กับธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยได้เล็งเห็นความจำเป็นและคุณประโยชน์ของสถาบันการเงินใหม่แห่งนี้ โดยบทความนี้ต้องการชี้ให้เห็นเพิ่มเติมว่า แม้ว่าการส่งเสริมการส่งออกโดยอาศัยสินเชื่อจากสถาบันการเงินพิเศษ สามารถส่งเสริมการพัฒนาประเทศในระยะยาวได้ แต่มีเงื่อนไขและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณา ดังนี้คือ ประการแรก แม้คั้งเครดิตกับบทบาทของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย กล่าวคือสินเชื่อเพื่อการส่งออกของธนาคารแห่งประเทศไทยเริ่มมีความสำคัญเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 28 ในปีพ.ศ. 2519 จนถึงปีพ.ศ. 2526 ซึ่งมีการเพิ่มสูงสุดถึงร้อยละ 53 และหลังจากนั้นในปีพ.ศ. 2534 แม้คั้งเครดิตมีมูลค่าสูงถึง 5 หมื่นล้านบาท เป็นที่สังเกตว่า เงินจำนวนนี้ส่วนใหญ่ตกกับผู้ส่งออกรายใหญ่ ซึ่งมีความเสี่ยงต่ำ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยคิดอัตราดอกเบี้ยขอลดจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 5 ขณะที่ธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกดอกเบี้ยได้จากผู้ส่งออกในอัตราร้อยละ 10

ส่วนผู้กูยรายเล็กและรายย่อยซึ่งมีความเสี่ยงสูงธนาคารจะไม่ให้สินเชื่อ และระยะเวลาของสินเชื่อไม่เกิน 90 วัน ดังนั้นแม้ค้ำจองเครดิตจึงเป็นสินเชื่อในระยะสั้น ในขณะที่ผู้ส่งออกต้องการได้สินเชื่อระยะยาว เพื่อให้สามารถขยายเวลาในการชำระเงินออกไปได้อีก จุดบกพร่องอีกประการของแพ็คเกจเครดิต คือ สินเชื่อที่ผู้ส่งออกรายใหญ่ได้รับอาจถูกนำไปใช้ประโยชน์ในทางแสวงหากำไรในกิจการอื่น ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทยไม่สามารถตรวจสอบได้ ฉะนั้นการจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าจะสามารถแก้ปัญหาแพ็คเกจเครดิต ก็ต่อเมื่อเป็นการให้สินเชื่อเฉพาะผู้ส่งออกรายย่อย และให้สินเชื่อในระยะยาว นอกจากนี้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าจะสามารถควบคุมการใช้สินเชื่อเพื่อการส่งออกได้อย่างรัดกุม ประการที่สอง ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้ากับกลไกการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ การสนับสนุนการส่งออกโดยใช้สินเชื่อส่งออกช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจไทย เพราะประเทศไทยเริ่มเสียเปรียบประเทศในอินโดจีน ในเรื่องของค่าจ้างแรงงาน ประเด็นสำคัญที่ควรตระหนักคือ ในระยะยาวการได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบขึ้นกับราคาของปัจจัยการผลิตการสนับสนุนการนำเข้าเครื่องจักรหรือวัตถุดิบเพื่อการส่งออกทำให้เกิดการบิดเบือนของราคาสินค้าทุน ซึ่งจะนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรอย่างด้อยประสิทธิภาพ กลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศที่เปิดตัวเองให้เผชิญการแข่งขันในตลาดโลก คือ เน้นความเท่าเทียมกันของแรงจูงใจในการผลิตเพื่อส่งออก หรือเพื่อการผลิตแก่ตลาดในบ้าน ประการสุดท้ายความเสี่ยงในการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าเพราะธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าได้เห็นกลุ่มผู้ส่งออกรายย่อยซึ่งมีความเสี่ยงสูงและการขยายระยะเวลายิ่งจะทำให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า ประสบกับความเสี่ยงที่สูงกว่าปกติทั้งในด้านการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงที่เกิดจากสถานการณ์ทางการเมือง

อภิสิทธิ์ สีติน (2537) ได้ลงบทความเรื่อง "เอ็กซ์อิมแบงก์อ้อมผู้ส่งออกไทย" ในหนังสือคู่แข่ง มีใจความว่า นโยบายในเชิงธุรกิจของ "เอ็กซ์อิมแบงก์" นั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะให้บริการทางการเงินเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกไทย ในตลาดการค้าของโลก ทั้งบริการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกโดยตรง ตลอดจนการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศที่มีผลในการขยายฐานการค้าของประเทศไทยโดยหลีกเลี่ยงที่จะทำในสิ่งที่ธนาคารพาณิชย์ให้บริการได้ดีอยู่แล้ว แต่จะมุ่งเน้นบริการที่ธนาคารพาณิชย์ยังไม่ได้ทำอยู่ในปัจจุบัน และ

เป็นบริการที่ผู้ส่งออกมีความต้องการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมในจุดที่ผู้ส่งออกยังได้รับบริการไม่เพียงพอ เช่น การรับประกันความเสี่ยงในการเรียกเก็บเงินจากการส่งออก การให้ความสนับสนุนทางการเงินสำหรับการส่งออกภายใต้ "แอล/ซี" ที่มีอายุยาวกว่าปกติสำหรับสินค้าบางประเภท สินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกรายย่อย และรายใหม่ รวมทั้งมีนโยบายที่จะดำเนินการในรูปแบบที่จะเชิญชวนให้ธนาคารพาณิชย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ผู้ส่งออก เช่น การจัดให้ผู้ส่งออกได้รับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ โดยจะเป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อดังกล่าวไว้ให้ หรือการเชิญชวนให้ธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารในการให้สินเชื่อ เพื่อสนับสนุนการส่งออก เป็นต้น โดยจะทำให้หน้าที่เป็นตัวกระตุ้นตลาดให้ธนาคารพาณิชย์เกิดความสนใจ และต้องการที่จะเข้ามามีบทบาทในตลาดนี้มากขึ้น ซึ่งหากกระทำได้สำเร็จจะช่วยให้เกิดบริการทางการเงินในด้านการส่งออกในรูปแบบใหม่ ๆ มากขึ้น รวมทั้งสามารถขยายขอบเขตผู้ส่งออกรายย่อยได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันทางธนาคารก็จะสามารถพัฒนาและนำเสนอบริการรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาเพิ่มเติมจากปัจจุบัน นอกเหนือจากการติดตามความเคลื่อนไหวการค้าในตลาดโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา และช่วยเกื้อหนุนให้ผู้ส่งออกไทยอยู่ในสถานะที่แข่งขันในตลาดโลกได้โดยไม่เสียเปรียบ และสามารถขยายตลาดการส่งออกได้กว้างขวางขึ้น

วิธีการศึกษา

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาคั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยการสัมภาษณ์พนักงานฝ่ายสินเชื่อ เกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของสินเชื่อระยะปานกลาง เพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร รวมทั้งความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ด้านสินเชื่อของพนักงานฝ่ายสินเชื่อ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติ ความเป็นมา ปัญหาและแนวทางแก้ไขของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย จากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ และหนังสือพิมพ์ต่างๆ

2. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิมาประกอบกัน หัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาประวัติ และความเป็นมาของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยจะทำการศึกษาจากผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หนังสือ และวารสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำมารวบรวมและเสนอในรูปพรรณา

2.2 ศึกษาวิธีการดำเนินงาน ในการพิจารณาสินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยจะทำการศึกษาจากหนังสือ วารสารทางการเงิน สิ่งพิมพ์ต่างๆ และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ ในเรื่องเหตุผลและความจำเป็น การดำเนินงาน แล้วจึงนำผลมาทำการรวบรวมและวิเคราะห์ หลังจากนั้นจึงทำการเสนอผล

2.3 ศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ และการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เพื่อนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ แล้วจึงสรุปผลในเชิงพรรณา

บทที่ 2

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ประวัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า

ประเทศต่าง ๆ ที่มีระบบการเงินเพื่อการส่งออกในประเทศ มีทั้งสิ้น 41 ประเทศ แต่มีเพียง 7 ประเทศเท่านั้นที่ใช้ชื่อว่า "ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า" ส่วนอีก 34 ประเทศใช้ชื่ออื่น ๆ (ไทยเป็นประเทศที่ 7 ที่ใช้ชื่อนี้) ได้แก่

1. สหรัฐอเมริกา ตั้งขึ้นเมื่อปี 2477 ใช้ชื่อว่า Export-Import Bank of Washington ต่อมาเปลี่ยนเป็น Export-Import Bank of the United States ในปี 2511

2. ญี่ปุ่น ตั้งขึ้นเมื่อปี 2493 ใช้ชื่อว่า Export Bank of Japan ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น Export-Import Bank of Japan ในปี 2495

3. เกาหลี ออกกฎหมาย Export-Import Bank of Korea Act ในปี 2512 แต่ตั้งธนาคารในปี 2519 โดยฝากให้ Korean Exchange Bank เป็นผู้ดำเนินการแทน

4. ไต้หวัน ตั้งขึ้นเมื่อปี 2522 ใช้ชื่อว่า Export-Import Bank of the Republic of China

5. อินเดีย ตั้งขึ้นเมื่อปี 2525 ใช้ชื่อว่า Export-Import Bank of India

6. ตุรกี ตั้งขึ้นเมื่อ 2530 ใช้ชื่อเต็มว่า Export Credit Bank of Turkey แต่มีชื่อย่อว่า Turk Exim Bank

7. ไทย โดยใช้ชื่อว่า Export-Import Bank of Thailand หรือ Thai Exim Bank

สำหรับประเทศที่ไม่ใช้ชื่อ "ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า" แต่ทำหน้าที่เหมือนกัน อีก 30 กว่าประเทศ เช่น EDC ของแคนาดา และ EFIC ของออสเตรเลีย เป็นต้น จะทำหน้าที่ให้สินเชื่อส่งออกและรับประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก

ประวัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ในอดีตประเทศไทยได้มีการดำเนินนโยบายช่วยเหลือการส่งออกในรูปแบบการให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าผู้ส่งออก ซึ่งมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 แล้ว โดยครั้งแรกเริ่มมีการให้แพ็คเกจเครดิตอยู่แล้ว สำหรับการส่งออกข้าวอันเป็นสินค้าหลักของไทยก่อน หลังจากนั้นก็ขยายบริการออกไปยังสินค้าออกอื่น ๆ ทั้งด้านเกษตรและอุตสาหกรรม และยังมีปัญหาในการให้แพ็คเกจเครดิต กล่าวคือ จากการที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ส่งออกในสินค้าประเภทใดก็ตามจนทำให้สินค้านั้นสามารถหาส่วนแบ่งตลาดทางการตลาดในประเทศผู้นำเข้าได้เป็นสัดส่วนที่สูงแล้วประเทศผู้นำเข้าจะใช้เป็นข้ออ้างที่จะเก็บภาษีตอบโต้การอุดหนุนการส่งออก (Counter Vailing Duty : CVD) ดังเช่นการค้าที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บภาษี CVD สำหรับการส่งออกของไทยในสินค้าประเภท ตลับลูกปืน ข้อต่อเหล็กชนิด Butt Weld เป็นต้น นอกจากนี้ ภาครัฐบาลจะถูกจำกัดบทบาทในการสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ส่งออกดังกล่าวแล้ว สถาบันการเงินในประเทศจะไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการเงินของผู้ส่งออกได้อย่างครบวงจร ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินในประเทศโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้น ซึ่งจะให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกสำหรับระยะสั้นเท่านั้น ในขณะที่การขยายตลาดการส่งออกของผู้ส่งออกของไทยนั้น นอกจากผู้ส่งออกจะต้องการสินเชื่อระยะสั้นแล้ว ยังต้องการสินเชื่อระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อรองรับการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าในต่างประเทศที่มีความต้องการซื้อสินค้า แต่ไม่มีเงินตราต่างประเทศพอเพียงที่จะซื้อสินค้าได้ จากเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การเงินเฉพาะ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกโดยเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศทั่วโลก ทำให้มีการเคลื่อนไหวที่จะจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย โดยได้มีการศึกษาแนวทางในการจัดตั้งธนาคารดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา แต่เริ่มปรากฏผลถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธนาคารดังกล่าว เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2536 มีผลบังคับให้มีการจัดตั้งธนาคารนี้ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน 2536 โดยธนาคารมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเงินกองทุนเริ่มแรก 2,500 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2536 ธนาคารได้รับชำระเงินทุนมาแล้ว 1,843,473,671.82 บาท และธนาคารแห่งประเทศไทยจะชำระเพิ่มจนครบ 2,500 ล้านบาท

บาทภายในสองปีหรือเมื่อมีความต้องการ นอกจากเงินกองทุนแล้ว ธนาคารยังได้รับการสนับสนุนในรูปแบบเงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยสำหรับจำนวนเงินที่ต้องใช้ในการให้สินเชื่อในรูปแบบแพ็คเกจเครดิตทั้งหมดเป็นจำนวน 30,000 ล้านบาท นอกจากนี้ธนาคารสามารถจัดหาเงินทุน เพื่อใช้เป็นทุนดำเนินการได้อีกหลายรูปแบบตั้งแต่การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทุกชนิดทั้งในประเทศและต่างประเทศ การออกตราสารการเงินระยะสั้นขายแก่สถาบันการเงินและประชาชนทั่วไป การออกตราสารการเงินระยะยาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งที่เป็นสกุลเงินบาทและสกุลเงินต่างประเทศ ยกเว้นเพียงแต่การเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อรับเงินฝากจากประชาชนทั่วไปเท่านั้น ทั้งนี้ไม่มีข้อห้ามที่จะรับเงินฝากจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศแต่อย่างใด

การจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

แนวความคิดในการจัดตั้ง นับวันการแข่งขันในตลาดการค้าระหว่างประเทศจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการรวมกลุ่มกันต่อสู้และการต่อสู้ด้วยตนเอง เช่นการรวมกลุ่มกันของประชาคมยุโรป การกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา โดยนำมาตรา 301 มาใช้ นอกจากไทยจะต้องแข่งขันกับประเทศที่พัฒนาแล้วยังต้องแข่งขันกับประเทศในกลุ่มโลกที่ 3 อีกด้วย ซึ่งกำลังก้าวเข้ามาชิงส่วนแบ่งตลาดการค้าโลกจากไทย รัฐบาลไทยจึงต้องเร่งส่งเสริมให้ธุรกิจการส่งออกของไทยยืนหยัดสู้กับต่างประเทศได้ การส่งเสริมการส่งออกที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ส่งออกโดยการจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า ซึ่งวิธีนี้ประเทศที่ริเริ่ม คือ สหรัฐอเมริกา หลังจากนั้นก็มีอีกหลายประเทศก่อตั้งธนาคารเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันนี้ แม้ว่าปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทย จะให้บริการด้านแพ็คเกจเครดิตอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถสนองความต้องการ และช่วยเหลือแก่กิจการส่งออกได้มากนัก เนื่องจากมีปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. การให้สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต เป็นการให้สินเชื่อระยะสั้น (ไม่เกิน 180 วัน) ทำให้ผู้ส่งออกที่ต้องการเงินทุนในระยะยาวไม่สามารถเข้ารับบริการได้
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ส่งออกรายเล็กและรายใหญ่คือ ปัญหาในการขอสินเชื่อธนาคาร เนื่องจากขาดหลักทรัพย์สินค้ำประกัน

3. การให้สินเชื่อในปัจจุบันของธนาคาร มักให้สินเชื่อประเภทอื่นมากกว่าสินเชื่อเพื่อการส่งออก เช่น อสังหาริมทรัพย์
4. สถาบันการเงินให้บริการแก่ผู้ส่งออกเฉพาะด้านสินเชื่อเท่านั้น ขาดบริการด้านอื่น ๆ เช่น ความรู้ทางการตลาด การค้าประกันและการประกันการส่งออก
5. ด้านธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่สามารถขยายขอบเขตการให้สินเชื่อให้ครอบคลุมผู้ส่งออกรายย่อยและรายใหม่ได้ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้คัดเลือกบุคคลที่ได้รับสินเชื่อ
6. ธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่สามารถปล่อยกู้ด้วยอัตราต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตลาดได้ เนื่องจากอาจจะได้รับการโต้ตอบจากประเทศคู่ค้า เพราะเป็นการผิดข้อตกลงของ GATT ที่ไทยเป็นสมาชิกอยู่ ฉะนั้นลูกค้าทั่วไปของธนาคารพาณิชย์อาจจะให้สินเชื่อแพ็คเกจเครดิตชนิดที่เป็นเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด โดยไม่มีเงินช่วยเหลือจากธนาคารแห่งประเทศไทย และคิดดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับลูกค้าเงินกู้ทั่วไป

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ภาครัฐบาล และธนาคารแห่งประเทศไทย เริ่มตระหนักถึงการจัดตั้งสถาบันการเงินขึ้นเพื่อสนับสนุนผู้ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ ที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการส่งออกโดยให้สถาบันการเงินนั้นบริการด้านสินเชื่อกับผู้ส่งออก โดยเฉพาะแนวความคิดของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า จึงเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยธนาคารมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งดังนี้

1. เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ทั้งทางด้านสินค้าเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมไม่ให้เสียเปรียบทางการค้ากับต่างประเทศมาก
2. เพื่อให้การสนับสนุนด้านการเงินทั้งในด้านการให้กู้ การค้าประกัน การรับประกันความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ส่งออกรายย่อยและรายใหม่ รวมทั้งผู้ส่งออกในเขตภูมิภาคด้วย
3. เพื่อขยายตลาดการส่งออกของไทย ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการให้กู้หรือการค้าประกันสินเชื่อแก่ผู้นำเข้าสินค้าจากประเทศไทย เพื่อเป็นการเพิ่มกำลังซื้อให้กับผู้นำเข้าสินค้า

ซึ่งมักเป็นประเทศด้อยพัฒนาและขาดสนด้านการเงินและมีความต้องการที่จะนำเข้าสินค้าไทย

4. แยกหน้าที่การให้ความช่วยเหลือแก่กิจกรรมการส่งออก ออกจากหน้าที่ของ ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสามารถดูแลเศรษฐกิจโดยรวมของ ประเทศได้เต็มที่

5. เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกการนำเข้า และการลงทุน โดยมีอำนาจกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิ์ต่าง ๆ ชื่อจัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ สืม ให้สืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มี ผู้มอบให้

5.2 ให้สินเชื่อแก่ธนาคารของผู้ส่งออก ผู้ส่งออก ธนาคารของผู้ซื้อ หรือผู้ซื้อ

5.3 ให้สินเชื่อเพื่อการนำเข้าสินค้าหรือบริการที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการ ส่งออกหรือพัฒนาประเทศ

5.4 ให้สินเชื่อหรือบริการทางการเงินในรูปแบบที่เป็นประเพณีปฏิบัติ ของ ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินอื่นในด้านธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ

5.5 ค้ำประกันหนี้ในกรณีของผู้ส่งออก หรือผู้ซื้อได้รับสินเชื่อจากธนาคารของ ผู้ส่งออกหรือธนาคารของผู้ซื้อแล้วแต่กรณี

5.6 รับประกันความเสี่ยงในการได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อหรือธนาคารของผู้ซื้อ

5.7 รับประกันความเสี่ยงในเชิงพาณิชย์ทางการลงทุนในต่างประเทศของผู้ ลงทุนไทย

5.8 เข้าร่วมลงทุนในกิจการในต่างประเทศที่จะมีผลสนับสนุนการนำเข้าจาก ประเทศไทยหรือส่งเสริมธุรกิจไทยและร่วมลงทุนในกิจการในประเทศเพื่อสนับสนุนการส่งออกหรือ การพัฒนาประเทศ

5.9 ซื้อ ปล่อย หรือรับช่วงซื้อลดตราสารทางการเงินหรือรับโอนสิทธิ เรืองรองของผู้รับประโยชน์ในตราสารนั้น

5.10 รับอวัลตั๋วเงิน หรือรับรองตั๋วเงิน หรือสอดเข้าแก้หน้าตั๋วเงิน

5.11 เรี่ยกเก็บดอกเบี้ย ส่วนลดค่าธรรมเนียม และค่าบริการอื่น ๆ

เนื่องมาจากให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ปล่อย ปล่อยรับช่วงซื้อลด การค้าประกัน และการให้บริการทางการเงินอื่น ๆ

5.12 ออกตราสารทางการเงิน

5.13 ขาย ปล่อยลด หรือขายช่วงลด ตราสารทางการเงิน

5.14 กู้ยืมเงินในประเทศหรือต่างประเทศเพื่อธุรกิจของธนาคาร

5.15 รับฝากเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของธนาคาร หรือเพื่อระดมเงินจากสถาบันการเงินและตลาดการเงิน แต่ไม่รวมถึงการระดมเงินฝากจากประชาชนทั่วไป

5.16 ทำธุรกิจเงินตราต่างประเทศของธนาคาร

5.17 ใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าของธนาคารในการลงทุนเพื่อนำมา ซึ่งรายได้ตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

5.18 การทำการอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร

ประโยชน์ในการจัดตั้ง การจัดตั้งธนาคาร นอกจากจะทำให้ระบบการเงินไทยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพ และความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจส่งออกของไทย ให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้เพราะหลายประเทศมีการตั้งธนาคารแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ไต้หวัน อินเดีย เกาหลีใต้ เป็นต้น ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง เนื่องจากธนาคารจะให้สินเชื่อโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น

2. เปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกรายใหม่ และรายย่อยที่ธนาคารพาณิชย์ไม่อนุมัติให้สินเชื่อสามารถหาแหล่งเงินทุนมาใช้ในกิจการได้ โดยธนาคารจะให้สินเชื่อระยะยาวแก่ผู้ส่งออกสำหรับสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศที่ขาดแคลนเงินตรา แต่ต้องการสินค้าโดยมีเงื่อนไขในการผ่อนชำระระยะยาว

3. สามารถขยายตลาดการค้าแห่งใหม่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศที่ต้องการสินค้าแต่ขาดแคลนเงินตรา โดยธนาคารจะให้สินเชื่อระยะยาวแก่ผู้ส่งออกที่จะส่งสินค้าให้กับประเทศที่ยากจนเพื่อรองรับสินค้าในอนาคต ซึ่งถือเป็นการพัฒนาตลาดการค้าระยะยาว โดยประเทศที่อยู่ในเป้าหมาย คือ ตะวันออกกลาง แอฟริกาใต้ ยุโรปตะวันออก รัสเซีย อาเซียน และ

เฉพาะอย่างยิ่ง อินโดจีน ซึ่งมีแนวโน้มการขยายตัวสูงซึ่งจะทำให้ไทยสู่การเป็นศูนย์กลางทางการเงินในภูมิภาคได้เร็วขึ้น

4. เป็นการสนับสนุนเกษตรกรให้สามารถส่งสินค้าเกษตรออกไปต่างประเทศได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและครอบครัวซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศและเป็นการพยุงราคาสินค้าเกษตรไม่ให้ตกต่ำ

5. ส่งเสริมให้ความสามารถในการส่งออกสินค้าประเภททุนได้มากขึ้น ซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยธนาคารจะให้สินเชื่อระยะยาวและปานกลางตลอดจนมีการรับประกันความเสี่ยงให้แก่ผู้ส่งออก และในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงโครงการผลิตและการค้าต่างประเทศไปสู่สินค้าประเภททุนมากขึ้น

6. จัดปัญหาการตอบโต้ทางการค้า เนื่องจากธนาคารจะให้การช่วยเหลือด้านการเงินต่อผู้ส่งออกอย่างเป็นระบบและเป็นแบบสากลมากขึ้น ทำให้จัดข้อกล่าวหาที่ว่าไทยอุดหนุนการส่งออก

7. รัฐบาลสามารถใช้ธนาคารเป็นเครื่องมือการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในทิศทางที่ต้องการได้ เช่น ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจใดเศรษฐกิจหนึ่งดังเช่น ประเทศเกาหลีใต้ที่ใช้ธนาคารช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมการต่อเรือ หรือประเทศไต้หวันที่ใช้ธนาคารเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทก่อสร้างโรงงานแบบเทิร์นคีย์

8. เป็นผลดีต่อภาคเศรษฐกิจโดยรวมเพราะธนาคารนอกจากจะช่วยเพิ่มศักยภาพการส่งออกของไทยแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมประเภททุนให้ก้าวหน้ามากขึ้น และสนับสนุนการนำเข้าเครื่องจักร เพื่อเป็นการปรับโครงสร้างการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นพร้อมไปกับลดมลภาวะต่าง ๆ

รูปแบบและโครงสร้างขององค์กร

รูปแบบขององค์กร ได้จากการศึกษาธนาคาร และสถาบันส่งเสริมการส่งออกทั่วโลก โดยเฉพาะจากประเทศไต้หวัน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และแคนาดา ทำให้ได้

รูปแบบและโครงสร้างของธนาคารดังนี้

1. เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายพิเศษ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และมีอำนาจหน้าที่สำคัญโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคาร
2. เป็นองค์กรอิสระแยกการบริหารงาน และบัญชีรายได้รายจ่ายออกจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ยังคงเป็นองค์กรของรัฐอยู่ โดยรัฐจะจ่ายเงินอุดหนุนให้หากการขาดทุนนั้นเกิดจากการเสนอนโยบายของรัฐ
3. รัฐจะเป็นผู้ถือหุ้นเต็มหรือละ 100 หรือมีการชักชวนให้สถาบันการเงิน บริษัท ประกันภัย เข้าร่วมถือหุ้นด้วย
4. กฎเกณฑ์ในการบริหารที่สำคัญได้แก่ สัดส่วนการดำรงเงินกองทุนของธนาคาร ถือเป็นกฎเกณฑ์การบริหารที่สำคัญที่กำหนดเพื่อความมั่นคงของธนาคาร คือ การกำหนดให้ธนาคารดำรงเงินกองทุนเป็นสัดส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพันตามที่รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดในกฎกระทรวง
5. ประกอบธุรกิจ รายได้โดยไม่มุ่งหวังกำไรเป็นหลัก และไม่เน้นที่จะแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น ๆ โดยธนาคารไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามประมวลรัษฎากรและไม่เข้าข่ายการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มรวมทั้งได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะอากรแสตมป์

การดำเนินงานของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการของธนาคาร ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดไว้ให้มีจำนวน 12 คน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานราชการที่สำคัญ ๆ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของธนาคาร 6 ตำแหน่ง และบุคคลซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอีก 5 คน เพื่อระดมผู้ที่มีความสามารถจากหลายวงการ และให้ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้จัดการเป็นกรรมการด้วยอีก 1 คน และเพื่อให้มีการควบคุมดูแลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันคณะกรรมการธนาคาร มีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ประธานกรรมการ คือ นายวิจิตร สุพินิจ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
2. นางอรุณฯ โอสถานนท์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

3. นายโกวิท โภษานนท์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษด้านเศรษฐกิจ การคลังกระทรวงการคลัง
4. นายสมชัย ฤชุพันธุ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจ การคลังกระทรวงการคลัง
5. นายโชคชัย อักษรนันท์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นประธานอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย
6. นายจ่านงค์ ผนังสุทาบูลย์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
7. นายสุวรรณ วลัยเสถียร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นนักกฎหมาย
8. นายสุทุม รัศมีกิต্ত ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมเศรษฐกิจ กระทรวงการ ต่างประเทศ
9. นายประมณฑ์ สุธีวงศ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการและเลขาธิการ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
10. นายปวิพงษ์ พึ่งบุญ ณ อุตธา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการเลขาธิการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
11. หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
12. นายเริงชัย มะระกานนท์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นรองผู้ว่าการธนาคาร แห่งประเทศไทย

และคณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยรายชื่อดังต่อไปนี้

1. นายวิจิตร สุพินิจ ประธานกรรมการบริหาร
2. นางอรนุช โอสถานนท์ กรรมการบริหาร
3. นายสุวรรณ วลัยเสถียร กรรมการบริหาร
4. หม่อมราชวงศ์ ปรีดิยาธร เทวกุล กรรมการบริหาร

โครงสร้างขององค์กร

ประกอบด้วยคณะกรรมการธนาคาร 12 คน

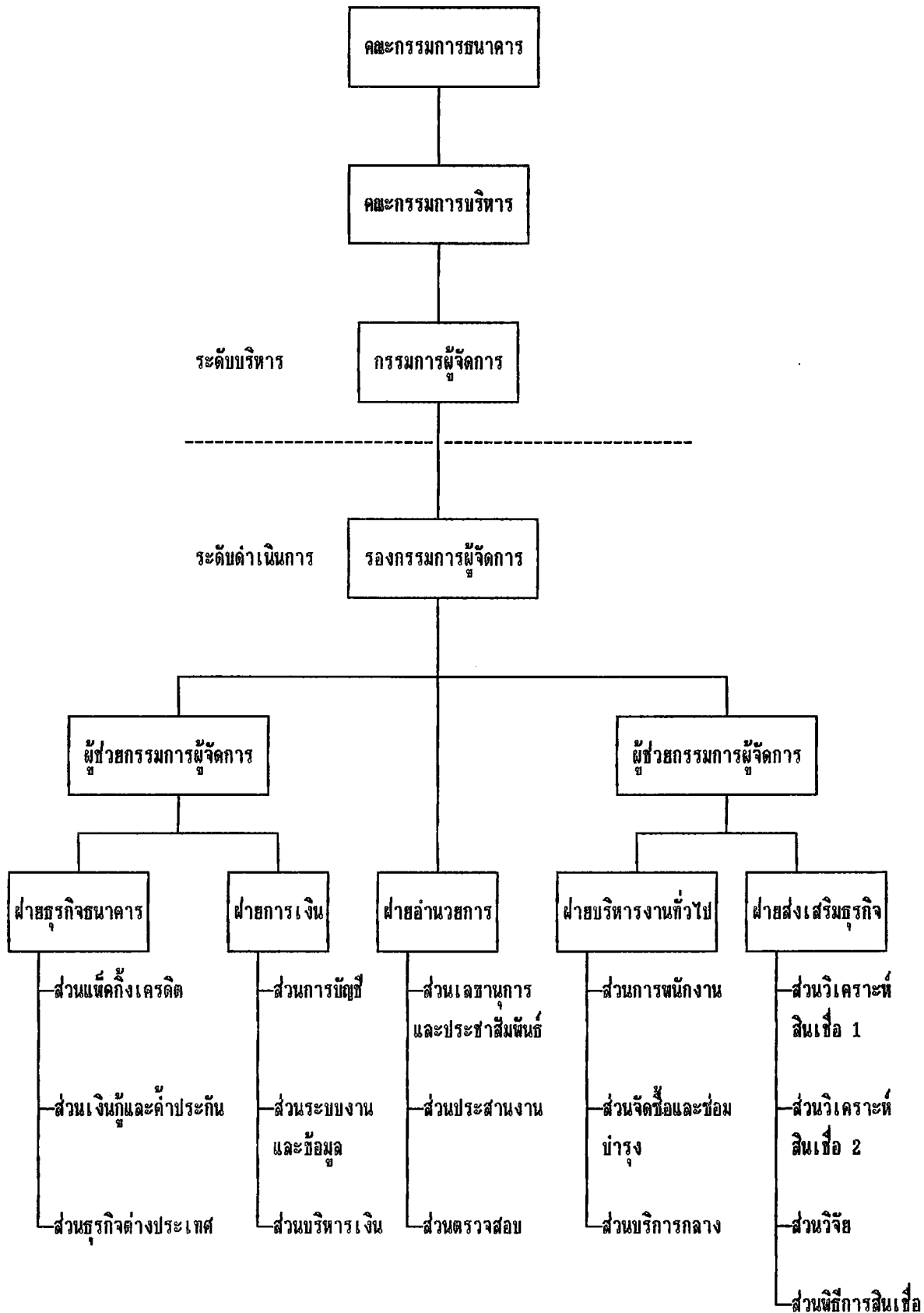
ตามพระราชบัญญัติที่กำหนดไว้ ซึ่งกรรมการธนาคารได้แต่งตั้งกรรมการบริหารเพื่อควบคุมการดำเนินงานจำนวน 4 คน โครงสร้างขององค์กร (ภาพที่ 1) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือระดับบริหาร และระดับดำเนินการ ซึ่งระดับบริหารประกอบด้วยคณะกรรมการธนาคาร ทำหน้าที่กำกับ ดูแลการบริหารงานของธนาคารให้เป็นไปตามนโยบายขององค์กรหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง และรับเอาแนวทางในการดำเนินงานมาปฏิบัติให้ถูกต้องตามนโยบาย กรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่บริหารงานทั่ว ๆ ไป ในเรื่องของธนาคาร เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และระดับดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยรองกรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือ และปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการผู้จัดการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ทำหน้าที่ คอยสอดส่องดูแลความเรียบร้อยในแต่ละฝ่ายของตน ซึ่งมีผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ 2 ฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายแรกจะดูแลฝ่ายธุรกิจธนาคาร ฝ่ายการเงิน และฝ่ายที่สองจะดูแลฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ และฝ่ายอำนาจการ ซึ่งรองกรรมการผู้จัดการจะดูแลโดยตรง ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีหน้าที่ ดังนี้

1. ฝ่ายธุรกิจธนาคาร ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแพ็คเกจเครดิต ส่วนเงินกู้และค้าประกัน ส่วนธุรกิจต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

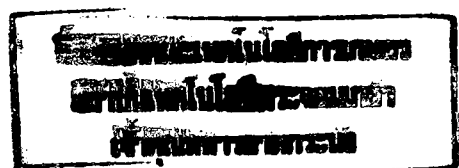
1.1 ส่วนแพ็คเกจเครดิต มีหน้าที่ให้สินเชื่อ เพื่อช่วยเหลือผู้ส่งออกให้สามารถส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ โดยให้อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าร้อยละ 10

1.2 ส่วนเงินกู้และค้าประกัน มีหน้าที่ศึกษาสภาพธุรกิจของลูกค้าที่ด้อยคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริง และพิจารณาเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาสินเชื่อด้วยคุณภาพที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อีกให้มีสภาพเป็นสินเชื่อที่มีคุณภาพที่ก่อให้เกิดรายได้อีก สำหรับรายที่พัฒนาคุณภาพไม่ได้ผลให้ดำเนินการวางแผนงานการติดตามเร่งรัดหนี้ โดยจะต้องควบคุมการดำเนินการและติดตามผล เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเจรจาประนีประนอมหนี้กับลูกค้าในกรณีที่จำเป็นและเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อธนาคาร และต้องปฏิบัติงานด้านการจัดเตรียมเอกสารสัญญาการเงิน ค่าขอขาสลดตัวเงิน และเอกสารประกอบสัญญาการเงิน และขาสลดตัวเงินตามที่ลูกค้าได้รับการอนุมัติเงินจากคณะกรรมการพิจารณาให้เครดิตแต่ละคณะควบคุมหลักประกันให้ลูกค้าปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับการอนุมัติ จัดทำรายงานการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ

14581

ภาพที่ 1 โครงสร้างของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
ที่มา : (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย , 2537)

1.3 ส่วนธุรกิจต่างประเทศ มีหน้าที่ ซึ่งแบ่งเป็นหน่วยต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.3.1 หน่วยฐานะเงินตราต่างประเทศและอัตราแลกเปลี่ยน
- 1.3.2 หน่วยซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
- 1.3.3 หน่วยบริการตลาดเงินต่างประเทศ
- 1.3.4 หน่วยติดต่อธนาคารต่างประเทศ มีหน้าที่ ติดต่อ ประสานงาน รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทั้งภายใน, ภายนอกฝ่าย ทำจดหมายโต้ตอบ
- 1.3.5 หน่วยการประชุมแก้ไขหนี้
- 1.3.6 หน่วยส่งเสริมกิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีหน้าที่ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางด้านต่างประเทศมากขึ้น ทำหน้าที่ด้านการต่างประเทศ และจัดการอบรมให้แก่ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานด้านต่างประเทศ
- 1.3.7 หน่วยพัฒนาธุรกิจต่างประเทศ มีหน้าที่วิเคราะห์ Product ต่าง ๆ ที่ธนาคารเสนอเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ธนาคารมากที่สุด และเพื่อค้นหา Product ใหม่ ๆ ที่จะเสนอให้กับลูกค้าของธนาคาร รวมทั้งทำหน้าที่ทางด้านการตลาด
- 1.3.8 หน่วยวิจัยธนาคารการต่างประเทศมีหน้าที่วิเคราะห์ความเสี่ยงของประเทศที่ธนาคารจะทำธุรกิจด้วย วิเคราะห์ฐานะการเงินของธนาคารที่ธนาคารจะทำธุรกิจด้วย ออกเยี่ยมลูกค้าที่มีธุรกิจต่างประเทศกับธนาคาร รวมทั้งพิจารณาสินเชื่อระหว่างธนาคารให้เหมาะสมและเพียงพอ

2. ฝ่ายการเงิน ได้แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนการบัญชี ส่วนระบบงานและข้อมูล ส่วนบริหารเงิน ซึ่งแต่ละส่วนมีภาระหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ส่วนการบัญชี มีหน้าที่ ดังนี้

- 2.1.1 จัดทำงบดุลเพื่อแสดงฐานะการเงินทำให้ทราบความเคลื่อนไหวของทรัพย์สินหนี้สินและทุนของธนาคารและควบคุมการปฏิบัติงานของธนาคารในระยะเวลาดัง
- 2.1.2 การบันทึกรายรับ-รายจ่ายทุกชนิดของธนาคาร
- 2.1.3 ติดต่อสอบถามยอดที่คงค้างนานเกินควร
- 2.1.4 รวบรวมเงินได้นิติบุคคลต่าง ๆ เพื่อคำนวณภาษีเงินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

2.2 ส่วนระบบงานและข้อมูล มีหน้าที่ ดังนี้

- 2.2.1 วิเคราะห์ ออกแบบและคัดเลือกระบบงานและเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้กับบริการของธนาคารที่ให้กับลูกค้า
- 2.2.2 วิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน และการดำเนินงาน จากงบการเงินของธนาคาร
- 2.2.3 กำหนดโครงสร้างข้อมูลลูกค้าของธนาคารให้สัมพันธ์กับระบบงาน และการใช้งาน
- 2.2.4 พัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ให้รับกับบริการที่มีอยู่และสอดคล้องกับบริการใหม่ที่ธนาคารจะเสนอให้กับลูกค้า
- 2.2.5 ทดสอบและติดตั้งระบบงานคอมพิวเตอร์กับการบริการ ให้แก่ธนาคารและหน่วยงานผู้ใช้
- 2.2.6 ติดตามผลและประเมินผลการใช้ระบบใหม่ เพื่อให้เกิดคุณภาพของงานที่ผลิตขึ้น
- 2.2.7 เสนอแนะ ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์
- 2.2.8 ประสานงานและให้การอบรมแก่ผู้ใช้ในระบบงานที่พัฒนาขึ้น
- 2.2.9 จัดทำคู่มือเอกสารของระบบงาน เอกสารการใช้งานให้สอดคล้องกับการบริการลูกค้าของธนาคาร
- 2.2.10 เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงเอกสารของระบบงานเมื่อระบบงานเดิมได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมตามความต้องการของผู้ใช้
- 2.2.11 จัดทำระเบียบวาระการประชุม เรื่องพิจารณาคำขอสินเชื่อกองคณะกรรมการจัดการ
- 2.2.12 สรุปเรื่องคำขอสินเชื่อที่จะนำเข้าระเบียบวาระ
- 2.2.13 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ฝ่ายได้กำหนด หรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ โดยฝ่ายมอบหมายให้เป็นกรณี ๆ ไป

2.3 ส่วนบริหารเงิน มีหน้าที่ควบคุมดูแลฐานะและปริมาณเงินของธนาคารให้เหมาะสมกับความต้องการของธนาคารและข้อบังคับของกฎหมาย นำเงินหรือสินเชื่อส่วนที่เหลือไปใช้หาผลประโยชน์จากอัตราดอกเบี้ยหรืออัตราแลกเปลี่ยน โดยอาศัยมาตรการทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย การกู้ยืมระหว่างธนาคารทั้งในและต่างประเทศ ชื่อขายตั๋วเงิน และพันธบัตร

3. ฝ่ายอำนวยการ มีรองกรรมการผู้จัดการเป็นผู้กำกับดูแลโดยตรง และแบ่งส่วนงานออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.1 ส่วนเลขานุการและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ซึ่งแบ่งเป็นหน่วยต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 หน่วยเลขานุการ ดำเนินการด้านเลขานุการของผู้บริหาร

3.1.2 หน่วยสารบรรณ ดำเนินการเอกสารต่าง ๆ ของผู้บริหาร

3.1.3 หน่วยการประชุม

3.1.4 หน่วยสื่อสาร ดำเนินการต่อโทรศัพท์ให้หน่วยงานต่าง ๆ

ของธนาคารและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า

3.1.5 หน่วยสื่อสารมวลชนสัมพันธ์ ดำเนินการเผยแพร่การดำเนินงานของธนาคารผ่านสื่อมวลชนทุกประเภท

3.1.6 หน่วยองค์การสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ภายในธนาคาร

3.1.7 หน่วยกิจกรรมสังคม ดำเนินการด้านกิจกรรมระหว่างส่วนงานภายนอกกับธนาคาร

3.1.8 หน่วยออกแบบโฆษณา ดำเนินการด้านงานศิลปกรรมและสิ่งพิมพ์ของธนาคาร

3.2 ส่วนประสานงาน มีหน้าที่ดังนี้

3.2.1 สรุปเอกสารเกี่ยวกับการขอสินเชื่อและผลการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อนำเข้าสู่วาระการประชุม

3.2.2 จัดประชุมและบันทึกรายงานการประชุมคณะกรรมการ พิจารณาให้สินเชื่อ

3.2.3 ติดตามผลการอนุมัติสินเชื่อและออกหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้

สินเชื่อ

3.2.4 จัดทำคำสั่งเพื่อสั่งการในเรื่องที่เกี่ยวกับสินเชื่อ และจัดทำหนังสือมอบอำนาจเฉพาะเรื่อง

3.3 ส่วนตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีต่าง ๆ รวมทั้งสินทรัพย์ หนี้สิน ราชได้ ราชจ่าย การให้สินเชื่อทุกประเภท รวมทั้งทำการตรวจสอบด้านการปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของธนาคาร โดยสามารถแบ่งเป็น 3 หน่วยงานดังนี้

3.3.1 หน่วยตรวจสอบบัญชีทั่วไป มีหน้าที่ตรวจสอบการบันทึกข้อมูล ความถูกต้องของบัญชีและรายงานต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีระหว่างกัน

3.3.2 หน่วยตรวจสอบสินเชื่อ มีหน้าที่ตรวจสอบรายงานและหลักฐานการให้สินเชื่อต่าง ๆ ทุกประเภท รวมทั้งหลักประกันและสัญญาต่าง ๆ การลงบัญชีตามระเบียบและกฎเกณฑ์ของธนาคาร

3.3.3 หน่วยตรวจสอบราชได้-ราชจ่าย มีหน้าที่ตรวจสอบราชได้และราชจ่ายของฝ่ายต่าง ๆ โดยทำการตรวจสอบการบันทึกการทางด้านบัญชี และความถูกต้องของใบสำคัญเกี่ยวกับราชได้และราชจ่ายทุกประเภท

4. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนการพนักงาน ส่วนจัดซื้อและซ่อมบำรุง ส่วนบริการกลาง ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 ส่วนการพนักงาน มีหน้าที่ ดังนี้

4.1.1 ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลประวัติราชบุคคลของพนักงานธนาคาร

4.1.2 ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อจัดรับพนักงานรวมทั้งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่พนักงานของธนาคารและพนักงานภายในฝ่าย

4.1.3 ประเมินผลงานของพนักงาน และเสนอแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนตำแหน่งพนักงาน

4.1.4 ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการจัดสรรเงินเดือนพิเศษตามผลงานประจำปีให้แก่ธนาคาร

4.1.5 ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติ และโครงการเสริมสร้างบำรุงขวัญ

แก่งพนักงาน

4.1.6 ทดแทนอัตรากำลังและเสริมทีมงานของธนาคารในกรณีจำเป็น

4.1.7 วิเคราะห์ และจัดสรรอัตรากำลังให้เหมาะสมกับปริมาณธุรกิจ

ของธนาคาร

4.1.8 วิเคราะห์ความเหมาะสมและให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้ง

โยกย้าย เลื่อนตำแหน่งพนักงานของธนาคาร

4.1.9 ควบคุมด้านระเบียบวินัยของพนักงาน รวมถึงการพิจารณา

ความดีความชอบและการลงโทษ

4.1.10 จัดเตรียมแผนงานและประสานงาน เพื่อการพัฒนาบุคลากร

4.1.11 ช่วยควบคุมดูแลในด้านสวัสดิการของพนักงาน

4.2 ส่วนจัดซื้อและซ่อมบำรุง มีหน้าที่ ดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์และจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้ให้แก่ธนาคาร

4.2.2 กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือเครื่องใช้ และพิจารณาจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ให้เหมาะสมกับระบบงานที่เปลี่ยนแปลงไป

4.2.3 ควบคุมดูแลค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.2.4 วิเคราะห์ค่าขอเครื่องมือเครื่องใช้ของธนาคาร

4.2.5 ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเครื่องใช้

4.2.6 เก็บข้อมูลรายงาน เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์อัตรากำลังและเครื่องมือเครื่องใช้

4.2.7 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและความเหมาะสมในการปรับปรุงซ่อมแซม

อุปกรณ์สำนักงาน

4.3 ส่วนบริการกลาง มีหน้าที่ทางด้านเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณกลาง ชุมการ วางแผนงบประมาณและบุคลากร รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของฝ่ายควบคุมและพัฒนาสินเชื่อ ตลอดจนรับผิดชอบในการตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของรายละเอียดที่นำเสนอต่อคณะกรรมการแก้ไขหนี้ระดับต่าง ๆ จัดให้มีการประชุม จัดทำมติและเอกสารสำคัญ

ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป

5. ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 1 ส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 2 ส่วนวิจัย ส่วนพิธีการสินเชื่อ ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

5.1 ส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 1 มีหน้าที่ ดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์สินเชื่อ 1 เกี่ยวกับลูกค้าที่ของเงินทุนระยะสั้น ฉะนั้นทางฝ่ายจะต้องพิจารณา Current account, Statement

5.1.2 เชี่ยมเชี่ยมและหาข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าในความรับผิดชอบตาม สายงานเพื่อเพิ่มพูนธุรกิจและขยายสินเชื่อรายใหม่ ทั้งยังต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ ของลูกค้า เพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ภาวะการประกอบการและฐานะของลูกค้า ตลอดจน คู่แข่งชั้นของลูกค้าได้ดี และให้คำแนะนำในการดำเนินธุรกิจแก่ลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

5.1.3 หาลูกค้าและกิจการในเครือตลอดจนบุคคลทั่วไป โดยสร้าง ความสัมพันธ์อันดีเพื่อเพิ่มพูนในการอำนวยสินเชื่อ

5.1.4 วางแผนงานด้านเป้าหมายอำนวยสินเชื่อ และศึกษาภาวะ เศรษฐกิจที่ลูกค้าประกอบการอยู่

5.1.5 ควบคุมดูแลสินเชื่อรายใหญ่ทุกรายเพื่อให้สินเชื่อมีการชำระหนี้ เรียบร้อย ผลตอบแทนสูงและความเสี่ยงต่ำ

5.1.6 จัดเกรดคุณภาพของลูกค้าโดยสม่ำเสมอ กำหนดมาตรการ ในการติดตามแก้ไขและควบคุมหนี้ที่มีปัญหาให้กลับเป็นหนี้ที่ดีตามปกติ โดยทำการประสานงานกับ หน่วยงานอื่นภายในธนาคาร และสถาบันภายนอกที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของลูกค้า

5.1.7 พิจารณาสินเชื่อหรือเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา กรณีที่ เกินอำนาจ โดยการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 2 มีหน้าที่คล้ายกับส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 1 แต่จะ แตกต่างกันในเรื่องระยะเวลาในการให้สินเชื่อ โดยส่วนวิเคราะห์สินเชื่อ 2 จะให้สินเชื่อ ระยะปานกลางถึงระยะยาว เพื่อใช้ในการซื้อเครื่องจักร หรือลงทุนในต่างประเทศ ฉะนั้นส่วน วิเคราะห์สินเชื่อจะให้สินเชื่อ โดยพิจารณาจาก งบการเงินที่ผ่านมาของกิจการ

5.3 ส่วนวิจัย มีหน้าที่ ดังนี้

5.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อประกอบการใช้ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายสินเชื่อของธนาคาร

5.3.2 สํารวจและรวบรวมข้อมูลของลูกค้าที่ใช้บริการของธนาคาร

5.3.3 จัดแบ่งกลุ่มลูกค้าของธนาคารตามสถานะบริการที่ใช้ อาชีพ และธุรกิจของลูกค้าประกอบการ

5.3.4 ปรับปรุงข้อมูลการตลาดให้ทันสมัย และเหมาะสมอยู่เสมอ

5.4 ส่วนพิธีการสินเชื่อ มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารสัญญา หลักฐานประกอบคำขอสินเชื่อ และหลักประกัน ตามแบบที่ธนาคารวางไว้ นำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาให้เครดิต จัดทำมติเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้เครดิตเพื่อลงนาม ถ้าเกินอำนาจพิจารณาให้เครดิตให้เสนอท่านกรรมการผู้จัดการเพื่อโปรดเสนอคณะกรรมการบริหาร หรือคณะกรรมการธนาคาร เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไปและเสนอเรื่องต่ออายุสัญญา ทบทวนวงเงินเครดิตของลูกค้าแต่ละรายต่อคณะกรรมการพิจารณาให้เครดิต

นโยบายในการบริหาร

นโยบายในการทำธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะให้บริการทางการเงินเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของนักธุรกิจไทยในตลาดการค้าของโลก ทั้งบริการที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกโดยตรง บริการที่ส่งเสริมการนำเข้าและการลงทุนซึ่งจะมีผลช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านการส่งออกของประเทศ ตลอดจนการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศที่จะมีผลในการขยายฐานการค้าของประเทศไทย ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวธนาคารจะหลีกเลี่ยงที่จะทำในสิ่งที่ธนาคารพาณิชย์ให้บริการได้ตั้งอยู่แล้ว แต่จะมุ่งเน้นบริการที่ธนาคารพาณิชย์ยังไม่ได้ทำอยู่ในปัจจุบันและเป็นบริการที่ผู้ส่งออกมีความต้องการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมในจุดที่ผู้ส่งออกยังได้รับบริการไม่เพียงพอ เช่น การรับประกันความเสี่ยงในการเรียกเก็บเงินจากการส่งออก การให้ความสนับสนุนทางการเงิน สำหรับการส่งออกภายใต้แอลซี ที่มีอายุยาวกว่าปกติสำหรับ

สินค้าบางประเภท สินค้าสำหรับผู้ส่งออกรายย่อยและรายใหม่ เป็นต้น

ธนาคารไม่เพียงแต่หลีกเลี่ยงการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์เท่านั้น แต่ยังมีนโยบายที่จะดำเนินการในรูปแบบที่จะเชิญชวนให้ธนาคารพาณิชย์เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ผู้ส่งออก เช่น การจัดให้ผู้ส่งออกได้รับสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารเป็นผู้ค้ำประกันสินเชื่อดังกล่าวหรือการเชิญชวนให้ธนาคารพาณิชย์ร่วมกับธนาคารในการให้สินเชื่อ เพื่อสนับสนุนการส่งออก เป็นต้น ธนาคารเชื่อว่าการส่งเสริมการส่งออกจะได้ผลเต็มที่ต่อเมื่อธนาคารสามารถชักจูงให้ธนาคารพาณิชย์มีความสนใจมากขึ้นในการให้บริการทางการเงินในรูปแบบใหม่ ๆ และขยายขอบเขตไปสู่ผู้ส่งออกรายย่อยและรายใหม่ได้มากขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน แม้ว่า การให้บริการด้านการประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก จะมีความนานในต่างประเทศแต่ในประเทศไทยยังไม่มีสถาบันประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก ซึ่งนักลงทุนส่วนใหญ่มีความต้องการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกสามารถส่งออกไปยังประเทศที่เป็นตลาดการค้าใหม่ได้มากขึ้นและกล้าที่จะใช้วิธีการชำระเงินที่มีความเสี่ยงมาก ทำให้ผู้ส่งออกมีกำลังในการแข่งขันกับคู่แข่งในต่างประเทศได้มากขึ้น ฉะนั้นทางการจึงพยายามที่จะจัดตั้งสถาบันที่จะส่งเสริมการส่งออก ซึ่งได้แก่ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยนั่นเอง โดยการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของธนาคาร จะไม่แข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ แนวทางการดำเนินงานของธนาคารได้แก่

1. การให้สินเชื่อ (Financing) ระยะปานกลางและระยะยาว เพื่อสนับสนุนการส่งออกของประเทศ

2. การค้ำประกัน (Guarantee) เป็นการให้บริการค้ำประกันแก่ผู้ส่งออกที่ต้องการสินเชื่อหรือบริการอื่น ๆ จากสถาบันการเงิน แต่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอ โดยธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมในการค้ำประกันตัวเงินทางการค้า ในอัตราร้อยละ 1.5

3. การรับประกัน (Insurance) เป็นการให้บริการด้านการรับประกันแก่ผู้ส่งออกต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ซื้อไม่สามารถชำระเงินค่าสินค้าแก่ผู้ส่งออกในประเทศได้

4. การรับช่วงซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากการส่งออก (Refinancing) เป็นการให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินในประเทศภายหลังจากได้ให้สินเชื่อระยะสั้นแก่ผู้ส่งออก การดำเนินงาน

ทางด้านนี้จะเป็นการรับโอนงานด้านการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งออก จากธนาคาร แห่งประเทศไทยมาดำเนินการแทน

5. การเข้าร่วมลงทุนในกิจการ ในต่างประเทศที่จะมีผลสนับสนุนการนำเข้าจาก ประเทศไทยและส่งเสริมธุรกิจไทย ตลอดจนร่วมลงทุนในประเทศเพื่อประโยชน์ในการส่งออก และประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ อาทิการร่วมลงทุนในกิจการที่ใช้สินค้าจากประเทศไทย เป็นส่วนประกอบการผลิตในการดำเนินธุรกิจ ด้านการค้า ประกันความเสี่ยงในการส่งออก หรือ การค้าประกันหลังจากที่มีการส่งสินค้าออกไปแล้ว (Post-Shipment Insurance Guarantee) และการรับประกันความเสี่ยงการลงทุนต่างประเทศ (Investment Insurance Guarantee) ได้กำหนดขอบเขตของวงเงินการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออก โดยกำหนดให้มีการดำรงเงินกองทุน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถจะดำรงเงินกองทุนได้มากกว่าที่กำหนด ในกรณีที่ มีความเสี่ยงสูง ดังนั้นธนาคารจะให้สินเชื่อได้ไม่เกิน 20 เท่าของเงินกองทุน (ซึ่งแรกเริ่มตั้ง ไว้ 2,500 ล้านบาท) หรือภายในวงเงินประมาณ 50,000 ล้านบาท

6. ในการให้บริการสินเชื่อของธนาคารนั้น ธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมโดยให้ Prime Rate+Margin ไม่เกินร้อยละ 12 ต่อปี

บริการที่ธนาคารนำเสนอในการดำเนินงานปีแรก โดยธนาคารได้เปิดบริการ ดังนี้

1. วงเงินซื้อลดตั๋วสินค้าออกที่ไม่มีแอลซี (Export Bill Discount Facility) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกรายย่อยหรือรายใหม่ที่ส่งสินค้าลงเรือไปยังผู้ซื้อแล้ว สามารถขาย ตั๋วเพื่อนำเงินไปหมุนเวียนในธุรกิจได้รวดเร็วยิ่งขึ้น แม้จะเป็นการส่งสินค้าออกที่ไม่มีแอลซี โดยมีระยะเวลา ไม่เกิน 90 วัน และใช้การค้ำประกันโดยนิติบุคคล หรือบุคคลที่เป็นที่ยอมรับ

2. สินเชื่อระยะสั้นเพื่อเตรียมการส่งออก (Short-Term Per-shipment Financing) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกที่ได้รับแอลซี สัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อแต่ไม่มี เงินเผื่อค้ำเครดิตสามารถขอเงินกู้ไปใช้ในการจัดเตรียมสินค้าเพื่อส่งของลงเรือ โดยจะคิด ระยะเวลาการส่งออกแต่ละรายการไม่เกิน 120 วัน ใช้สต็อกสินค้าค้ำประกัน นิติบุคคลหรือบุคคล ที่เป็นที่ยอมรับ ถ้าเป็นวงเงินจำนวนสูงควรมีหลักประกันเพิ่มเติมการให้กู้ มี 2 แบบ ได้แก่

2.1 ธนาคารให้กู้แก่ผู้ส่งออกเอง

2.2 ธนาคารค้ำประกัน โดยผู้ส่งออกเพื่อกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น

3. เงินกู้ระยะปานกลางเพื่อขยายการส่งออก (Medium-Term Loan For Business Expansion) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกที่มีความสามารถในการขายสูงสามารถขอเงินกู้เพื่อขยายกิจการ หรือขยายฐานการผลิตเพื่อเพิ่มความสามารถในการจัดส่งสินค้าออก ซึ่งระยะเวลาการให้กู้แต่ละรายไม่เกิน 2 ปี สำหรับการค้ำประกันอาจใช้ ที่ดิน อาคาร หรือ เครื่องจักรที่ลงทุนเพิ่มเติมหรือที่มีอยู่เดิม โดยธนาคารจะรับจำนองอันดับหนึ่ง และ/หรือจำนองอันดับสองก็ได้ นิติบุคคล หรือบุคคลที่เป็นที่ยอมรับ สำหรับการให้กู้แบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

3.1 ธนาคารให้กู้แก่ผู้ส่งออกทั้งจำนวน

3.2 ธนาคารร่วมกับสถาบันการเงินอื่นให้กู้แก่ผู้ส่งออก (co-financing)

3.3 ธนาคารจัดให้ผู้ส่งออกกู้จากสถาบันการเงินอื่น โดยธนาคารค้ำประกัน

เงินกู้ดังกล่าว

4. สินเชื่อเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าคงทน (Medium-Term Financing For Durable Goods Export) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกสินค้าคงทนบางประเภทสามารถแข่งขันกับคู่ต่อสู้ด้วยการกำหนดระยะเวลาการชำระเงินที่ยาวกว่าปกติ คือให้สินเชื่อไม่เกิน 1 ปี การค้ำประกันอาจใช้หลักทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันทั่วไปทั้งจำนองอันดับหนึ่งและจำนองอันดับสอง หรือ นิติบุคคลหรือบุคคลที่เป็นที่ยอมรับ สำหรับการให้กู้แบ่งเป็น 3 แบบ ได้แก่

4.1 ธนาคารรับซื้อลดตัวสินค้าออกภายใต้แอลซี

4.2 ธนาคารให้กู้แก่ผู้ส่งออกรายย่อย โดยมีตัวสินค้าออกมอบไว้ให้ธนาคาร

เรียกเก็บเงิน

4.3 ธนาคารจัดให้ผู้ส่งออกกู้เงินจากสถาบันการเงินอื่น โดยธนาคารเป็น

ผู้ค้ำประกัน

5. เงินกู้ระยะยาวเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าทุน (Long-Term Loan For Capital Goods Export) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกสินค้าประเภทเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ สามารถแข่งขันกับคู่ต่อสู้ด้วยการเสนอเงินกู้ระยะยาวให้แก่ผู้ซื้อพร้อมกันไปด้วย ซึ่ง

ระยะเวลาการให้กู้ระหว่าง 3-5 ปีแล้วแต่ประเภทของสินค้า จำนวนเงินที่กู้ไม่เกินร้อยละ 85 ของมูลค่าสินค้า สำหรับการให้กู้ โดยธนาคารให้กู้แก่ธนาคารของผู้ซื้อหรือให้กู้แก่ผู้ซื้อ เพื่อนำเงินชำระค่าสินค้าให้แก่ผู้ส่งออกทันที

6. สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร (Medium-Term Financing For Agricultural Export) วัตถุประสงค์ เพื่อใช้ในการขายสินค้าเกษตรให้แก่ประเทศผู้ซื้อ ซึ่งจะใช้เวลาการให้สินเชื่อไม่เกิน 2 ปี ซึ่งสินเชื่อประเภทนี้ในด้านหลักประกันจะไม่เหมือนกับสินเชื่อประเภทอื่นกล่าวคือเป็นนโยบายของรัฐบาลหรือมีมติคณะรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมีหลักประกันอื่นใด สำหรับวิธีการให้กู้แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

6.1 ธนาคารฮันย็อนแอลซีที่ธนาคารของประเทศผู้ซื้อเปิดมาให้ และรับซื้อลดตั๋วสินค้าออกภายใต้แอลซี นั้น

6.2 ธนาคารจัดสินเชื่อในรูปแบบจากสถาบันการเงินอื่นให้แก่ผู้ส่งออก โดยธนาคารค้ำประกันสินเชื่อดังกล่าว

7. กรมธรรม์ประกันการส่งออกทั่วไป (Export Insurance) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้ส่งออกที่ส่งสินค้าลงเรือแล้วได้รับความคุ้มครองความเสี่ยง ในการเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อ ทำให้ผู้ส่งออกมีความมั่นใจในการบุกเบิกตลาดส่งออกใหม่ ๆ โดยต้องเป็นการขายสินค้าที่มีกำหนดการชำระเงินจากผู้ซื้อไม่เกิน 180 วัน และผู้ส่งออกต้องขอรับประกันการส่งออกแก่ผู้ซื้อทุกรายรวมกันไป โดยธนาคารชดเชยเงินค่าสินค้าประมาณร้อยละ 70-90 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น เมื่อผู้ส่งออกไม่ได้รับเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อ สำหรับการให้กู้ แบ่งเป็น 4 แบบ ได้แก่

7.1 ธนาคารกำหนดวงเงินรับประกันให้แก่ผู้ส่งออกโดยธนาคารออกกรมธรรม์รวมไว้ให้

7.2 เมื่อผู้ส่งออกส่งสินค้าลงเรือแล้วจะต้องแจ้งรายการการส่งออกสินค้านั้นให้ธนาคารทราบ ซึ่งเท่ากับเป็นการยืนยันการรับประกันความเสี่ยงในการเรียกเก็บเงินสำหรับรายการนั้น

7.3 ผู้ส่งออกรายย่อยสามารถนำตัวส่งออกที่ธนาคารรับทราบแล้วไปขายลดต่อธนาคารพาณิชย์ได้

7.4 ธนาคารรับซื้อลดตัวดังกล่าวเองถ้าธนาคารพาณิชย์ไม่รับซื้อ

การให้บริการสินเชื่อประเภทนี้สามารถแบ่งความเสี่ยงได้เป็น 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงทางการค้า กล่าวคือ ถ้าผู้ซื้อล้มละลาย ผู้ซื้อปฏิเสธการชำระเงิน อัตราการคุ้มครองร้อยละ 85 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น และถ้าผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับมอบสินค้า อัตราการคุ้มครองร้อยละ 70 ของความเสียหายที่เกิดขึ้นหลังจากขายสินค้าทอดตลาด ความเสี่ยงทางการเมือง กล่าวคือ การควบคุมการโอนเงิน จากประเทศผู้ซื้อมายังประเทศไทย อัตราการคุ้มครองร้อยละ 90 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น การเพิกถอนใบอนุญาตนำเข้าหรือห้ามนำเข้า อัตราการคุ้มครองร้อยละ 85 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น และถ้าเกิดสงคราม จลาจล วิกฤติ รัฐประหาร อัตราการคุ้มครอง ร้อยละ 85 ของความเสียหายที่เกิดขึ้น

8. การร่วมลงทุนในต่างประเทศ (Joint-Venture Investment) วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีนักลงทุนไทยที่ต้องการไปลงทุนขยายฐานการผลิตหรือขยายตลาดในต่างประเทศสามารถหาแหล่งเงินในรูปแบบทุนเรือนหุ้นได้เพิ่มมากขึ้น โดยจะต้องเป็นโครงการที่มีประโยชน์ในด้านการขยายตลาดหรือขยายฐานการผลิตเพื่อเสริมสมรรถนะทางการค้าต่างประเทศของประเทศไทย หรือเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นที่ตั้งของโครงการ สำหรับการให้กู้ กล่าวคือ ธนาคารเข้าร่วมถือหุ้นในโครงการโดยไม่เข้าเป็นผู้บริหารกิจการแต่จะขอมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในฐานกรรมการของบริษัท การให้บริการสินเชื่อประเภทนี้สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

8.1 เงินกู้ระยะยาวเพื่อสนับสนุนการซื้อเครื่องจักรจากประเทศไทยนักลงทุนที่ต้องการนำเครื่องจักรที่ซื้ออยู่เดิมในประเทศไทยไปใช้ในโรงงานในต่างแดน สามารถใช้บริการนี้ได้ โดยให้กิจการในต่างแดนขอเงินระยะยาวเพื่อใช้ในการซื้อเครื่องจักรจากกิจการในประเทศไทยได้สูงสุดถึงร้อยละ 85 ของราคาเครื่องจักร โดยธนาคารในประเทศที่ไปลงทุนเป็นเงินกู้ระยะยาว โดยกำหนดจากอายุการใช้งานที่เหลืออยู่ของเครื่องจักรและจากลักษณะของโครงการ โดยทั่วไปมีกำหนดชำระคืนไม่เกิน 5 ปี แต่อาจมีระยะยาวกว่าในกรณีจำเป็น สำหรับอัตราดอกเบี้ยโดยทั่วไปเป็นอัตราลอยตัว (Floating Rate) ไม่เกิน LIBOR+1 เปอร์เซ็นต์ (London Interbank Overnight Rate) แต่บางกรณีอาจเป็นอัตราตายตัว (Fixed Rate)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการให้กู้ต้องทำผ่านธนาคารในประเทศที่ไปลงทุนจึงจำเป็นต้องรวมยอดหนี้สินที่ธนาคารในท้องถิ่นนั้นจะคิดเพิ่มอีกด้วย ในกรณีที่กิจการในต่างแดนต้องการซื้อเครื่องจักรใหม่ที่ผลิตในประเทศไทยเพื่อใช้ในโครงการ สามารถใช้บริการเงินกู้ระยะยาวในเงินบาทและวิธีการเดียวกันนี้ได้

8.2 การร่วมถือหุ้นในกิจการในต่างประเทศ ในกรณีที่นักลงทุนไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศต้องการเพื่อนร่วมลงทุน ทางธนาคารยินดีพิจารณาเข้าร่วมถือหุ้นในโครงการทุกขนาด โดยพิจารณาปัจจัยต่อไปนี้

8.2.1 เป็นธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศเจ้าบ้าน

8.2.2 เป็นธุรกิจที่เป็นประโยชน์ในการขยายเครือข่ายการค้า หรือขยายฐานการผลิตของกิจการในประเทศไทย

8.2.3 มีความเป็นไปได้เชิงพาณิชย์

8.3 การจัดหาเงินทุนหมุนเวียนและเงินกู้อื่น ๆ นอกจากการให้เงินกู้ระยะยาวเพื่อซื้อเครื่องจักรจากประเทศไทย แล้วธนาคารอาจช่วยเหลือจากธนาคารในประเทศที่จะไปลงทุนเพื่อจัดหาเงินกู้สำหรับใช้ในโครงการซึ่งรวมถึงเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานตามปกติพร้อมกันไปด้วย

กฎเกณฑ์ในการบริหาร กฎเกณฑ์การบริหารงานตามร่างพระราชบัญญัติกำหนดขึ้นเพื่อความมั่นคงของธนาคาร โดยควบคุมการดำเนินงานธุรกิจของธนาคาร ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมซึ่งได้แก่ การกำหนดเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนต่อสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง นอกจากนี้ในการดำเนินงานหากธนาคารได้รับความเสียหายจากการดำเนินธุรกิจตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีให้ได้รับเงินชดเชยตามจำนวนที่เสียหายจากงบประมาณ สำหรับความเสียหายจากธุรกิจรับประกัน ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงนั้น ธนาคารจะได้รับชดเชยภาระดังกล่าวหรือเพิ่มทุนโดยกระทรวงการคลังจะจัดสรรงบประมาณหรือเงินอื่นให้ ในด้านการกู้ยืมนั้น ธนาคารสามารถกู้ยืมเงินจากในและต่างประเทศ โดยรัฐบาลจะค้ำประกันเงินกู้ในวงเงินไม่เกิน 12 เท่า ของเงินกองทุนของธนาคาร การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของธนาคาร จะต้องจัดสรรกำไรสุทธิไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นเงินสำรองไว้ใช้ในกิจการของธนาคาร ส่วนที่เหลือนั้นจัดสรรเข้าเงินกองทุนและ/หรือนำส่ง

เป็นรายได้ของรัฐ

สำหรับการดำเนินงานในระยะแรกของธนาคารนั้นจะมีการโอนสินเชื่อเพื่อการส่งออก ส่วนที่เป็นสินเชื่อแพ็คเกจเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุนอยู่ในปัจจุบันมาที่ธนาคาร โดยจะย้ายเฉพาะลูกค้ารายใหญ่ซึ่งใช้บริการอยู่ในวงเงินประมาณ 12,000 ล้านบาท จากวงเงินแพ็คเกจเครดิตทั้งหมดจำนวน 22,000 ล้านบาท นอกจากนี้ทางการยังมีนโยบายที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกรายย่อยในภูมิภาคเป็นการเพิ่มเติม

หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานเพื่อการป้องกันความเสี่ยงของธนาคาร ซึ่งมีอยู่สูงคือ

1. แยกบัญชีออกมาเป็นธุรกิจต่างหาก
2. มีสัดส่วนควบคุม โดยกำหนดชัดเจนที่จะสามารถปล่อยได้ในสัดส่วนเท่าใด เช่นเดียวกับ การควบคุมความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ เช่นกำหนดการให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใหญ่ได้ไม่เกินเท่าใด
3. ต้องมีหลักประกัน ในกรณีที่เป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลหากเกิดความเสียหายขึ้นรัฐบาลต้องชดเชยให้ทันที เพื่อให้มั่นใจว่าตัวสถาบันเสียหาย ซึ่งอาจชดเชยในรูปแบบของการเพิ่มทุนกิจการ

นอกจากนี้ ยังมีการกระจายความเสี่ยงที่ต้องมีกฎหมายควบคุมด้วยการเปิดโอกาสให้ธุรกิจประกันเข้ามาเป็นผู้ร่วมลงทุนและร่วมรับประกันความเสียหายหรือรับประกันต่อรายได้รวมทั้งการค้าประกันเพื่อการส่งออกและค้าประกันความเสี่ยงของการลงทุนในต่างประเทศ เช่นกรณีลูกค้ารายใหญ่ซึ่งธนาคารจะต้องรับความเสี่ยง ในอัตราส่วนประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าความเสียหายทั้งหมด ส่วนที่เหลือจะให้ธุรกิจประกันเข้ามารับประกันต่อ โดยอัตราการใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นประมาณร้อยละ 70-80 ของมูลค่าความเสียหาย สำหรับค่าธรรมเนียมที่จะคิดกับลูกค้านั้นจะพิจารณาจากความเสียหายของธุรกิจที่รับประกันเป็นหลัก ซึ่งจะมีทั้งความเสี่ยงภัยที่เกิดจากสงครามระหว่างประเทศ และปัญหาการเมืองในประเทศรวมทั้งปัญหาการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

ขอบเขตการดำเนินงาน จากวัตถุประสงค์ของการตั้งธนาคารเพื่อเป็นการส่งเสริม การส่งออกและนำเข้า ซึ่งลักษณะหรือรูปแบบของการส่งเสริมพิจารณาได้ 3 ประเภท คือ

1. การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน (Financial Service) ความพยายาม ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออกด้วยการกระจายประเภทของสินค้าออกให้มากขึ้น การขยาย ตลาดสินค้าทั้งในตลาดเดิมและตลาดใหม่ที่มีศักยภาพให้กว้างขวางขึ้นทำให้ผู้ส่งออกมีความต้องการ ใช้เงินทุนเพิ่มขึ้น ดังนั้นธนาคารจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือดังนี้

1.1 Pre-Export Financial เป็นสินเชื่อที่ผู้ส่งออกต้องการใช้เพื่อไป ซื้อวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าหรือเพื่อรวบรวมสินค้า ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการส่งสินค้าออกภายหลังจาก ได้รับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ โดยทั่วไปแยกเป็นการให้รูปแบบจํานาสินค้า (Packing Stock) และการให้รูปแบบแพ็คเกจสัญญาซื้อขาย (Packing Contract) สินเชื่อประเภทนี้มีระยะเวลา ไม่เกิน 1 ปี

1.2 Post-Export Financial เป็นสินเชื่อที่ผู้ส่งออกได้ส่งสินค้าออกไป แล้วโดยให้เครดิตแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ เมื่อผู้ส่งออกต้องการเงินก่อนครบกำหนดก็จะนำ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงินและใบนำส่งสินค้าไปขอสินเชื่อโดยจะสามารถกู้ได้มากที่สุดร้อยละ 90 ของมูลค่าหน้าตัว ระยะเวลาของสินเชื่อประเภทนี้ไม่เกิน 6 เดือน

1.3 Supplier Credit เป็นสินเชื่อที่ผู้ขายให้เครดิตแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ คือหลังจากส่งสินค้าลงเรือแล้วผู้ส่งออกจะได้รับเงินจากธนาคารก่อนระหว่างรอการชำระเงินจาก ผู้ซื้อในต่างประเทศ และถ้าไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อได้ธนาคารสามารถจะไล่เบี้ยเอา กับ ผู้ส่งออก ดังนั้นความเสี่ยงจึงเกิดกับผู้ส่งออกเท่านั้น

2. การช่วยเหลือประเภทอื่นนอกจากด้านการเงิน (Non-Financial) มีความ สำคัญเช่นกัน เพราะเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเอกสารการขนส่งสินค้าลงเรือ การให้ข้อมูล เกี่ยวกับข้อจำกัดด้านการบริหารตราเงินตราในประเทศผู้ส่งออก ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและ ภาษีอากรในประเทศผู้ซื้อ ตลอดจนโอกาสในการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ เป็นต้น

3. การค้ำประกันสินเชื่อ (Financial Guarantee) นอกจากการให้ความ ช่วยเหลือด้านการเงินโดยตรงแล้ว ธนาคารยังให้ความช่วยเหลือทางอ้อมแก่ผู้ส่งออกและนำเข้า ด้วยการค้าประกันสินเชื่อ ซึ่งการค้าประกันโดยตรงร่วมกับสถาบันการเงินอื่น (Co-Financial Guarantee) หรือเป็นตัวกลางให้สถาบันการเงินอื่นเป็นผู้ค้ำประกัน รูปแบบของการค้ำประกัน

แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

3.1 ค่าประกันการส่งออก (Guarantee) เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ซื้อว่าจะมีการส่งมอบสินค้าให้ถึงมือผู้ซื้อจากผู้ส่งออกตรงตามเวลาและความต้องการ ภายหลังจากที่ผู้ซื้อในต่างประเทศชำระค่าสินค้าส่วนหนึ่งล่วงหน้าแล้ว (Advanced Payment Guarantee) หรือการค้ำประกันให้สถาบันการเงินที่ออกหนังสือรับรอง ให้แก่ผู้ส่งออกหรือผู้รับเหมาก่อสร้างงานในต่างประเทศอันเป็นการค้ำประกันการออกหนังสือรับรอง (Export Bond Guarantee) และการค้ำประกันคุณภาพงาน (Performance Guarantee) ซึ่งเป็นการให้บริการค้ำประกันแก่ผู้รับเหมาโดยตรงหรือบริษัทที่ให้บริการทางเทคนิคในต่างประเทศ

3.2 ให้หลักทรัพย์ค้ำประกัน (Collateral) เป็นการช่วยให้ผู้ส่งออกได้รับเงินจากธนาคารพาณิชย์โดยการให้หลักประกันเท่าที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ส่งออกได้รับเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกร้องสิทธิคืนจากธนาคารได้ในฐานะที่เป็นผู้ค้ำประกัน

3.3 การคุ้มครองความเสี่ยง (Risk Covered) เป็นการประกันแก่ผู้ส่งออกกรณีที่ไม่ได้รับเงินจากผู้ซื้อหรือไม่ได้รับเงินทันเวลาภายหลังสินค้าออกไปเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากผู้ซื้อในต่างประเทศไร้ความสามารถหรือเหตุผลอื่นในทางการค้า เหตุผลทางการเมือง ภาวะสงครามการจลาจล ปกติแล้วการคุ้มครองจากรisk ประเภทนี้จะคุ้มครองประมาณร้อยละ 30-95 ของความสูญเสียทั้งหมด

แหล่งเงินทุน

1. ธนาคารจะมีเงินทุนประเดิมจำนวน 2,500 ล้านบาท โดยได้รับจากเงินกำไรที่ได้จากการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ณ เดือนมิถุนายน 2536 จำนวน 859.8 ล้านบาท และเงินสมทบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ให้โอนเงินผลกำไรและดอกผลจากการปรับปรุงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาท ให้ธนาคารภายใน 60 วัน หลังจากพระราชบัญญัติบังคับใช้และเงินส่วนที่เหลือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทยอยจ่ายจนครบจำนวนทุนภายในปี 2 ปี นับแต่ พระราชบัญญัติบังคับใช้

2. ทุนดำเนินงานที่ใช้หมุนเวียนในกิจการ ประกอบด้วย เงินกองทุน เงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย เงินกู้ยืมจากในและต่างประเทศ เงินจากการออกตราสารทางการเงิน เงินประกันการให้กู้ยืมและการให้บริการอื่น ๆ

3. การชดเชยผลการดำเนินงานขาดทุนจากการดำเนินงาน ตามนโยบายพิเศษ นอกเหนือจากการดำเนินงานตามปกติให้ได้รับจากเงินงบประมาณ ส่วนการดำเนินงานรับประกันความเสี่ยงจากการส่งออกให้รัฐมนตรีพิจารณาเพิ่มทุนหรือชดเชยกรณีได้รับความเสียหายตามความเหมาะสม

ระยะเวลาการให้สินเชื่อ

1. ระยะสั้น (Short-Term Credit) ปกติจะไม่เกิน 180 วัน แต่ในบางประเทศก็ขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อออกไปถึง 12 เดือน ซึ่งมักเป็นการให้สินเชื่อแก่สินค้าอุปโภคบริโภค

2. สินเชื่อระยะปานกลาง (Medium-Term Credit) ปกติอยู่ระหว่าง 1-5 ปี เป็นการให้สินเชื่อแก่สินค้าประเภททุนจำพวกเครื่องจักรการเกษตร การทำเหมืองแร่ การก่อสร้าง การสื่อสาร

3. สินเชื่อระยะยาว (Long-Term Credit) ไม่เกิน 10 ปี แต่บางประเทศก็ขยายเวลาให้ไม่เกิน 12 ปี เป็นการให้เพื่อการก่อตั้งโรงงาน เป็นต้น

วิธีการคำนวณระยะเวลาการให้สินเชื่อมีวิธีคำนวณได้หลายวิธี เช่น นับตั้งแต่วันที่ได้รับตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange) วันที่เรือเริ่มออกจากท่าเรือหรือวันที่มีการส่งมอบสินค้า (Day of Delivery) แต่วิธีที่นิยมใช้จะเป็นการคำนวณจากวันที่เรือออกจากท่าเรือ นอกจากนั้นระยะเวลาของการให้สินเชื่อจะต้องสามารถยืดหยุ่นได้ตามภาวะเศรษฐกิจ คือในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังขยายตัว การให้สินเชื่อควรอยู่ในรูปของสินเชื่อระยะสั้น แต่ในช่วงที่

เศรษฐกิจซบเซา การให้สินเชื่อก็ควรเป็นสินเชื่อระยะยาวขึ้น

สินเชื่อภายในประเทศ

การบริการของธนาคารจะมีทั้งที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออก และสินเชื่อภายในประเทศ ซึ่งลักษณะของสินเชื่อภายในประเทศจะมีลักษณะเหมือนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทางธนาคารสามารถดำเนินการได้แต่ธนาคารอาจไม่ปฏิบัติเพราะจะขัดกับนโยบายในการดำเนินงาน กล่าวคือจะไม่แข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นการบริการด้านสินเชื่อภายในประเทศ มีดังนี้

1. วงเงินอวัล รับรองตัวเงิน (Aval/Accept) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ตัวเงินดังกล่าวมีค่าขึ้น โดยธนาคารจะเข้าไปค้ำประกันหรือรับรองการชำระเงินตามตัวเงินนั้น โดยการอวัลตัวเงินประเภทนี้ความเสี่ยงขึ้นอยู่กับลูกค้าซึ่งนำตัวเงินมาให้ธนาคารอวัลว่ามีความสามารถในการชำระเงินตามตัวเงินดังกล่าวหรือไม่ โดยปกติก่อนจะเข้าอวัลตัวเงินของลูกค้าธนาคารควรพิจารณาดูเบื้องต้นว่าการชำระตามตัวเงินนั้นเกี่ยวข้องกับธุรกิจตามปกติของลูกค้าหรือไม่ และเมื่อถึงกำหนดชำระตามตัวเงินลูกค้าจะมีแหล่งเงินทางใดที่จะมาชำระได้ ส่วนการรับรองตัวเงินต้องพิจารณาว่าธนาคารเป็นหนี้หรือเป็นผู้จ่ายเงินตามตัวเงินฉบับนั้นหรือไม่ ซึ่งผลประโยชน์ที่ธนาคารได้รับจากการอวัลหรือรับรองตัวเงิน ธนาคารจะได้รับค่าธรรมเนียมจากลูกค้า กรณีเมื่อมีการขึ้นเงินตามตัวซึ่งธนาคารอวัลและธนาคารได้จ่ายเงินแทนลูกค้าไปก่อน ธนาคารก็จะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้า สินเชื่อประเภทนี้ไม่มีการจัดทำสัญญาวงเงินเมื่อลูกค้าต้องการใช้วงเงินแต่ละครั้งจะต้องกรอกแบบฟอร์ม "คำขอให้ธนาคารอวัลและ/หรือรับรองตัวเงิน" แล้วส่งให้กับธนาคาร

2. วงเงินการรับซื้อลดตัวเงิน (Clean Bills Discount : CBD) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเงินไปหมุนเวียนในธุรกิจเนื่องจากลูกค้ามีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จึงอาจเกิดปัญหาสภาพคล่องในการดำเนินงานในระหว่างที่ลูกค้ายังไม่ถึงกำหนดชำระ ธนาคารจึงเข้าไปช่วยเหลือในช่วงเวลาดังกล่าว โดยการเข้าไปรับซื้อลดตัวเงินของลูกค้า ซึ่งการให้สินเชื่อประเภทนี้นอกจากวิเคราะห์ความเสี่ยงของลูกค้าแล้ว ควรวิเคราะห์ความเสี่ยงในตัวของผู้จ่ายเงินตามตัวด้วย เพราะธนาคารไม่ต้องการให้ตัวเงินที่รับซื้อแล้วมีปัญหาเรียกเก็บไม่ได้ แต่

ในกรณีของการรับซื้อลดตัวเงินนี้เท่ากับธนาคารมีลูกหนี้เพิ่มขึ้นอีก 1 ราย คือ ผู้จ่ายเงินตามตัว โดยเฉพาะเขื่อนนั้นนอกจากผู้จ่ายเขื่อนจะมีความผิดในทางแข่งต่อธนาคารแล้ว ยังมีความผิดในทางอาญาด้วย และผลประโยชน์ที่ธนาคารได้รับ กล่าวคือ ธนาคารจะได้รับส่วนลดจากการให้กู้ยืมเงินตามวิธีนี้ ซึ่งเมื่อนำส่วนลดดังกล่าวมาคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแล้ว จะปรากฏว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยตามส่วนลด ถ้าเป็นสินเชื่อแบบที่ไม่มีการจัดทำสัญญาวงเงินไว้ ในทางปฏิบัติเมื่อลูกค้าจะนำตัวเงินมาขายลดให้กับธนาคารแต่ละครั้งจะต้องกรอกแบบฟอร์มไว้ให้กับธนาคาร ในกรณีที่เกิดมีปัญหาดังกล่าวธนาคารจะดำเนินการตามกฎหมาย โดยธนาคารจะใช้แบบฟอร์มดังกล่าวเป็นเอกสารประกอบการฟ้องร้อง

3. วงเงินออกหนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee : L/G) มีวัตถุประสงค์เพื่อค้ำประกันลูกค้าในการปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อผูกพันต่าง ๆ ต่อบุคคลอื่น โดยการพิจารณาความเสี่ยงด้านนี้ควรดูจากความสามารถของลูกค้าในการปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อผูกพันต่าง ๆ ว่าลูกค้ามีความสามารถทำได้หรือไม่ ซึ่งผลประโยชน์ที่ธนาคารได้รับ คือ ธนาคารจะได้รับค่าธรรมเนียมในการออกหนังสือค้ำประกันในอัตราร้อยละ 1.0-1.5 ต่อปี ขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือค้ำประกันและเมื่อมีการขึ้นเงินตามหนังสือค้ำประกัน ธนาคารจ่ายเงินแทนลูกค้าไป ธนาคารก็จะคิดดอกเบี้ยจากลูกค้า จะเห็นว่าวงเงินหนังสือค้ำประกันนี้ไม่มีการจัดทำสัญญาวงเงินไว้ การใช้วงเงินแต่ละครั้งต้องกรอกแบบฟอร์ม "คำขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน" ใ้ไว้แก่ธนาคาร

การให้สินเชื่อแก่ค้ำประกันเครดิต

ในธุรกิจด้านการส่งออก "ธนาคารพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทย" มีบทบาทในการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ส่งออกที่ต้องการเงินทุนเพื่อไปจัดหาสินค้าส่งออกตามคำสั่งซื้อเพื่อการค้าระหว่างประเทศ บริการแขนงหนึ่งที่ธนาคารเสนอต่อผู้ส่งออก คือ "บริการสินเชื่อเพื่อการส่งออก" (Packing Credit for Export) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้ามาช่วยเหลือด้านการเงิน โดยผ่านธนาคารพาณิชย์เพื่อลดต้นทุนการส่งออกด้วยวิธีการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินของผู้ส่งออกที่พึงเชื่อถือได้จากธนาคารพาณิชย์อีกต่อหนึ่ง โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทยคิดดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 4 หรือร้อยละ 5 ต่อปีแล้วแต่ประเภท

สินค้า และธนาคารพาณิชย์จะคิดจากผู้ส่งออกในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี จะเห็นว่าสินเชื่อนี้จะให้ กับสินค้าทุกประเภท กล่าวคือสินค้าเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและอื่น ๆ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 มูลค่าการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการส่งออก (แพ็คเกจเครดิต)

ปี พ.ศ. 2530-2535

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี (พ.ศ.)	ประเภทสินค้า			รวม
	เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม	อื่นๆ	
2530	32,612	37,747	540	70,900
2531	50,374	58,678	842	109,894
2532	32,106	33,229	1,906	67,242
2533	33,197	38,507	2,847	74,551
2534	39,789	48,214	1,092	89,096
2535	41,585	36,806	8,505	86,897

ที่มา : (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2536)

การให้สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต แบ่งเป็น การให้ก่อนการส่งออก และ การให้ หลังการส่งออก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การให้ก่อนการส่งออก (Pre-shipment Financing) แบ่งเป็น 3 แบบได้แก่

1.1 การให้แบบจำนำสินค้า (Pre-shipment Financing) เมื่อผู้ส่งออก มีสินค้าอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งกำลังคอยเวลาส่งออก เช่น คอยเรือที่จะมารับสินค้า หรือสินค้ายัง อยู่ในระหว่างการผลิตหรือสินค้ายังมีจำนวนไม่ครบที่จะส่งออกได้ ถ้าผู้ส่งออกมีความประสงค์ จะมาขอกู้เงินเพื่อนำไปซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นหรือนำไปเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งออกดังกล่าว

ก็สามารถขอกู้เงินจากธนาคารได้ โดยขอจำนำสินค้าที่มีอยู่แล้วนั้นกับธนาคาร กรณีที่ธนาคารจะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของราคาสินค้า โดยถือราคาที่ดินธนาคารประเมินตามราคาท้องตลาด ระยะเวลาที่ขอกู้ได้ไม่เกิน 180 วัน การขอกู้สินเชื่อแบบนี้ผู้ส่งออกจะต้องมอบสินค้าให้ธนาคารครอบครองและทำประกันอัคคีภัย โดยมอบให้ธนาคารเป็นผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายในวงเงิน ไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ธนาคารให้กู้ยืม ซึ่งสินค้าอาจจะเก็บไว้ ณ สถานที่เก็บสินค้าของธนาคาร หรือโกดังของบริษัทคลังสินค้าที่ธนาคารให้ความเห็นชอบได้

เมื่อผู้ส่งออกมีความประสงค์จะขอรับสินค้าที่จำนำไว้กับธนาคารเพื่อทำการส่งออกจะต้องแจ้งให้ธนาคารทราบเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบฟอร์มของธนาคาร โดยจะต้องระบุว่าเป็นสินค้าอะไร จำนวนเท่าใด สินค้าจะส่งออกโดยเรืออะไร และเมื่อใด และอาจจะต้องมอบแอลซี (ถ้ามี) หรือสัญญาซื้อขายเกี่ยวกับสินค้านั้นๆ มาให้ธนาคาร เพื่อประกอบการพิจารณาสั่งจ่ายสินค้าด้วย เมื่อธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตามรายการที่ผู้ส่งออกถูกต้องก็จะอนุมัติให้ผู้ส่งออกนำสินค้าออกจากโกดังเพื่อทำการส่งลงเรือได้ โดยจะออกใบสั่งจ่ายสินค้าในครอบครองเพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมสินค้าของธนาคารหรือผู้แทนปล่อยสินค้านั้นๆ ไป ตามประเภทและปริมาณที่ขอมานี้ได้

การชำระเงินเมื่อผู้ส่งออกได้ขอรับสินค้าที่จำนำไว้ลงเรือเรียบร้อยแล้ว ธนาคารก็จะติดตามให้ผู้ส่งออกนำเอกสารสินค้าออกของสินค้านั้นมาขายกับธนาคารทันที (อย่างช้าแล้วไม่ควรจะเกิน 1 สัปดาห์) และเมื่อผู้ส่งออกนำเอกสารมาขายกับธนาคาร ก่อนที่ธนาคารจะรับซื้อเอกสารดังกล่าวจะต้องตรวจก่อนว่าเอกสารรายนั้นได้จำนำสินค้าไว้กับธนาคารเป็นเงินเท่าใด ธนาคารจะหักเงินจากจำนวนเงินในเอกสารนั้นก่อน ส่วนจำนวนเงินที่เหลือนั้นหลังจากหักชำระหนี้กับธนาคารแล้วจะจ่ายให้กับผู้ส่งออกไป

ตัวอย่าง บริษัทต้นข้าวกล้า จำกัด ได้นำสินค้าข้าวสาร ชนิดต้นข้าวขาวร้อยละ 100 จำนวน 5,000 กระสอบ มาขอจำนำไว้กับธนาคาร ในราคากระสอบละ 500 บาท ซึ่งสินค้าดังกล่าวได้ถูกเก็บไว้ ณ โกดัง เลขที่ 218 ถนนราชวัตรบูรณะ เขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร

บริษัท ต้นข้าวกล้า จำกัด สามารถกู้เงินจากธนาคารได้ ร้อยละ 80 คิดเป็นจำนวนเงิน 2,500,000 บาท

1.2 การให้กู้แบบแพ็คเกจสัญญาซื้อขาย (Packing Credit Under Contract or Purchase Order) กรณีที่ผู้ส่งออกส่งสินค้าออกโดยไม่มีแอลซี แต่มีความประสงค์จะขอใช้เงินก่อน โดยนำสัญญาซื้อขาย หรือใบสั่งซื้อสินค้าตามที่ได้ตกลงกันไว้กับ ผู้ซื้อสินค้ามาขอกู้เงินจากธนาคารได้ โดยธนาคารจะต้องพิจารณาให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตามมูลค่าของราคาสินค้าตามสัญญาซื้อขายหรือใบสั่งซื้อสินค้านั้น ระยะเวลาไม่เกินวันส่งมอบสินค้า (Shipment Date) บวกด้วย 10 วัน (สำหรับการเตรียมเอกสารการส่งออก) แต่รวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน 180 วัน

การให้กู้แบบนี้มีหลักเกณฑ์ และวิธีการเช่นเดียวกับการให้กู้แบบแพ็คเกจเครดิตภายใต้ เลตเตอร์ออฟเครดิต ต่างกันเฉพาะระยะเวลาที่มีการบวกให้อีก 10 วันเท่านั้น ตามปกติ วันส่งมอบสินค้ากับวันหมดอายุของเลตเตอร์ออฟเครดิต จะมีช่วงห่างกันประมาณ 7-15 วัน แต่ในสัญญาซื้อขาย หรือคำสั่งซื้อสินค้าจะไม่มีวันหมดอายุแต่มีวันส่งมอบสินค้าตามระเบียบของธนาคารแห่งประเทศไทยจึงผ่อนผันบวกให้อีก 10 วัน เพื่อให้ผู้ส่งออกจะได้มีเวลาเตรียมเอกสารให้พร้อมเพื่อบริษัทให้กู้กับธนาคาร โดยปกติสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้า ควรจะมีข้อความต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 สัญญาซื้อขาย หรือคำสั่งซื้อสินค้า ระบุวันที่ทำสัญญาเมื่อใด
- 1.2.2 ใครเป็นผู้ซื้อและใครเป็นผู้ขาย
- 1.2.3 สินค้าที่ซื้อขาย เป็นสินค้าอะไร
- 1.2.4 ปริมาณสินค้าที่ซื้อขายเป็นเท่าใด และส่งมอบเมื่อใด
- 1.2.5 สินค้าราคาเท่าใด และเป็นราคาอะไร
- 1.2.6 สินค้าส่งออกจากที่ไหน ส่งไปประเทศอะไร เป็นต้น

ตัวอย่าง บริษัทกรมกรไทย จำกัดมาขอกู้เงินจากธนาคาร โดยนำหลักฐานคือสัญญาซื้อขายเลขที่ 90 สินค้ามันสำปะหลังอัดเม็ด จำนวน 10,000 เมตริกตัน ราคาตันละ 142 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จะสามารถขอกู้เงิน จากธนาคารได้ร้อยละ 80 คิดเป็นจำนวนเงิน 24,672,000 ล้านบาท

1.3 การให้กู้แบบแพ็คเกจเครดิตภายใต้เลตเตอร์ออฟเครดิต (Packing Credit Under L/C) เมื่อผู้ส่งออกได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้เปิดมาจากต่างประเทศ เมื่อมีความประสงค์จะขอกู้เงินจากธนาคาร ธนาคารจะพิจารณาให้กู้เงิน ได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต แต่ต้องไม่เกิน 180 วัน

การขอกู้แบบนี้ ผู้ส่งออกจะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินและสัญญาชำระหนี้ตามจำนวนเงินร้อยละ 80 ที่คำนวณได้จากเลตเตอร์ออฟเครดิตแต่ละฉบับ และมอบต้นฉบับเลตเตอร์ออฟเครดิตให้ไว้กับธนาคาร สำหรับเลตเตอร์ออฟเครดิตนั้น จะต้องเป็นชนิดที่เพิกถอนไม่ได้ (Irrevocable Letter of Credit) และจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรือส่งออกพอสมควร เช่น มีปริมาณสินค้า เงื่อนไขราคา วันหมดอายุ เมืองต้นทางและปลายทาง เป็นต้น

ตัวอย่าง บริษัทกรรมกรไทย จำกัด ได้รับเลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้จำนวน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา สั่งซื้อสินค้าจำนวน 1,000 ชิ้นราคาชิ้นละ 10 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา สามารถออกตั๋วสัญญาใช้เงินมาขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 80 คิดเป็นจำนวนเงิน 206,300 ล้านบาท

การขอสินเชื่อเพื่อการส่งออกนี้ ถ้าธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้ให้กู้เอง ธนาคารจะคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 13.5 ต่อปี และถ้าตัวที่นำมาขอกู้ ผู้ส่งออกสามารถชำระคืนธนาคารในวันครบกำหนดชำระเงิน (Overdue) ธนาคารจะคิดอัตราดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ชำระร้อยละ 14.5 ต่อปี นับจากวันที่ครบกำหนดชำระเงิน เป็นต้นไป

สำหรับผู้ส่งออกที่ธนาคารพาณิชย์เห็นว่า เป็นผู้ส่งออกที่พึ่งเชื่อถือได้ ธนาคารก็จะยื่นเรื่องต่อธนาคารแห่งประเทศไทยขอให้เป็นผู้ส่งออกที่พึ่งเชื่อถือได้ เพื่อที่จะสามารถนำตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นไปขายต่อธนาคารแห่งประเทศไทยจะได้เสียดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี แต่ถ้าผู้ส่งออกไม่สามารถชำระคืนเงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันครบกำหนดชำระหนี้คืน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีของธนาคารตามจำนวนเงินที่ธนาคารขอขายตั๋วสัญญาใช้เงินและคิดเบี้ยปรับจากผู้ส่งออกร้อยละ 5 ต่อปีนับจากวันที่ถึงวันครบกำหนดชำระเงิน

สำหรับในกรณีชื้อแบบแพ็คเกจสัญญาซื้อขาย และการให้กู้แบบแพ็คเกจเครดิตภายใต้ เลตเตอร์ออฟเครดิต เมื่อกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทยไปแล้ว ภายในเวลาไม่เกิน 60 วัน โดยให้เริ่มนับจากวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินเป็นต้นไป จะต้อง นำเงินที่นำไปจัดซื้อสินค้าให้ครบถ้วนตามจำนวน และต้องแสดงรายงานจัดซื้อสินค้าให้ธนาคารแห่ง ประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องเป็นผู้รับรองในรายงานการจัดซื้อสินค้านั้น

ในกรณีที่ไม่ได้แสดงรายงานการจัดซื้อสินค้าให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ ธนาคาร แห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับร้อยละ 5 ต่อปี

ในกรณีที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดแล้วยังไม่มีการส่งออก ธนาคารแห่งประเทศไทย จะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี และถ้าหากสามารถส่งสินค้าออกได้ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาคืนเบี้ยปรับให้

และในกรณีที่ไม่สามารถส่งสินค้าออกได้หรือส่งออกได้ไม่ครบถ้วน โดยความผิด มิใช่เป็นของผู้ส่งออกและมีหลักฐานแสดงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพอใจ ธนาคารแห่ง ประเทศไทยจะพิจารณาคืนเบี้ยปรับให้

กรณีที่แสดงรายงานการจัดซื้อสินค้าต่อธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว และธนาคาร แห่งประเทศไทยได้ไปตรวจสอบสินค้า ถ้าหากมีสินค้าไม่ครบถ้วนตามจำนวน ธนาคาร แห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับจากผู้ส่งออกร้อยละ 5 ต่อปีและจากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 5 ต่อปี ของจำนวนสินค้าที่ขาดตามระยะเวลาที่เกี่ยวข้องโดยไม่มีสิทธิ์ขอคืนเบี้ยปรับ

การชำระคืนเงินกู้แพ็คเกจเครดิต เมื่อผู้ส่งออกได้ส่งสินค้าออกไปแล้วตามสัญญาซื้อขาย หรือตามเลตเตอร์ออฟเครดิต ผู้ส่งออกจะนำเอกสารการส่งออก (Export Bill) มาขาย ให้กับธนาคาร เมื่อธนาคารได้ตรวจเอกสารถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ก็จะหักเงินจากค่าธรรมเนียม ของเอกสารดังกล่าว ตามส่วนที่ผู้ส่งออกได้ชื้อไปจากธนาคารพร้อมดอกเบี้ย ส่วนที่เหลือ ก็จะจ่ายให้กับผู้ส่งออก

2. การให้กู้หลังส่งออก (Post-Shipment Financing) ปัจจุบันนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุมัติให้กู้ได้สำหรับสินค้าทุกประเภท ซึ่งมีการให้กู้ตามตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลา (Packing Credit Under Usance Bill) ในกรณีที่ผู้ส่งออกได้ส่งสินค้าออกไปแล้ว ซึ่งอาจจะส่งออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิต หรือส่งออกโดยไม่มีเลตเตอร์ออฟเครดิตก็ตาม ถ้าผู้ส่งออกได้ให้เครดิตแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศ เช่น ให้สินเชื่อ 60 วัน 90 วัน หรือ 120 วัน เช่นนี้ เมื่อผู้ส่งออกได้ส่งมอบเอกสารให้ธนาคารเป็นผู้เรียกเก็บเงิน ผู้ส่งออกก็จะได้รับเงินค่าสินค้าที่ส่งออกต่อเมื่อตั๋วแลกเงินนั้นครบกำหนด หรือเมื่อทางผู้ซื้อได้ชำระเงินให้แล้วเท่านั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าผู้ส่งออกมีความประสงค์จะขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อไปใช้ก่อนที่ย่อมทำได้ โดยธนาคารจะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 90 ของจำนวนเงินตามตั๋วแลกเงิน ระยะเวลาไม่เกินวันครบกำหนดของตั๋วแลกเงินบวกด้วย 10 วัน แต่รวมกันแล้วจะต้องไม่เกิน 180 วัน (สำหรับการบวกเวลาเพิ่มให้อีก 10 วัน เนื่องจากการส่งเอกสารไปเรียกเก็บโดยผ่านตัวแทน หรือสาขาของธนาคารในต่างประเทศ จะต้องใช้เวลาในการส่งเอกสาร)

การชำระคืน เมื่อผู้ส่งออกได้มาขอกู้เงินจากธนาคารตามตั๋วแลกเงินที่มีกำหนดเวลาไปแล้ว จะต้องส่งมอบเอกสารออกให้ธนาคารเป็นผู้ส่งไปเรียกเก็บ และเมื่อถึงกำหนดตามตั๋วแลกเงินนั้น ธนาคารในต่างประเทศจะแจ้งมาให้ทราบว่า ตั๋วแลกเงินรายนั้น ๆ ได้รับชำระแล้ว เมื่อธนาคารได้รับแจ้งธนาคารก็จะรับซื้อตามตั๋วแลกเงินนั้น โดยหักชำระส่วนที่ผู้ส่งออกได้ขอกู้ไปก่อนจำนวนร้อยละ 90 พร้อมดอกเบี้ย สำหรับส่วนที่เหลือก็นำมาจ่ายให้กับผู้ส่งออกไป

ในกรณีที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนดแล้ว ยังไม่ได้รับชำระจากผู้ซื้อต่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะอนุญาตให้ส่งหลักฐานการชำระเงินได้ภายในเวลา 60 วัน นับจากวันครบกำหนดของตัวสัญญาใช้เงิน มิฉะนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับในอัตรา ร้อยละ 5 ต่อปี

ตัวอย่าง บริษัทการส่งออก จำกัด ได้ส่งสินค้าออกตามแอลซี เลขที่ 411 ซึ่งกำหนดว่าจะจ่ายเงินให้ภายใน 60 วัน หลังจากวันที่ในใบ และบริษัทการส่งออกจำกัดต้องการ

ขอเสนอเอกสารจำนวนเงิน 62,170 ดอลลาร์สหรัฐ มาขอทำตัวแลกเปลี่ยนที่มีกำหนดเวลา กับ ธนาคาร บริษัทสามารถชดเชยเงินได้ร้อยละ 90 คิดเป็นเงิน 1,443,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ขั้นตอนการขอใช้บริการสินเชื่อแพ็คเกจเครดิต ผู้ส่งออกที่ต้องการใช้บริการสินเชื่อ เพื่อการส่งออกจะมีขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งทางธนาคารกำหนดไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การจัดตั้งวงเงินสินเชื่อเพื่อการส่งออก ผู้ส่งออกที่ต้องการใช้บริการสินเชื่อ เพื่อการส่งออก จะต้องติดต่อกับแผนกสินเชื่อสาขา ณ สาขาของธนาคาร ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจ หรือที่ส่วนแพ็คเกจเครดิตในธนาคาร เพื่อให้เป็นผู้ทำเรื่องขออนุมัติ วงเงินของฝ่ายหนี้สินและ หลักทรัพย์โดยแจ้งความจำนงมาด้วยว่าจะใช้วงเงิน ณ หน่วยงานใดของธนาคาร ฝ่ายหนี้สิน และหลักทรัพย์ จะเป็นผู้ดำเนินการในขั้นตอนการจัดตั้งวงเงินทั้งหมด เมื่อผู้ส่งออกได้รับอนุมัติ วงเงินแล้ว ก็สามารถใช้บริการได้

ขั้นที่ 2 หลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการขอใช้บริการ หลังจากการจัดตั้งวงเงิน ได้แล้ว ผู้ขอต้องยื่นเอกสารต่อธนาคารในการขอใช้บริการ คือ แบบพิมพ์บันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการ ขยายลดตัวสัญญาใช้เงิน หนังสือรับรองซึ่งออกโดยกระทรวงพาณิชย์ หนังสือบริคณห์สนธิ และ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งบริษัท เพื่อเจ้าหน้าที่ธนาคารจะสามารถตรวจสอบรายชื่อ ของผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัท แบบพิมพ์รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ส่งออก คำขอให้เป็นผู้ส่งออก ที่พึงเชื่อถือได้ (กรณีผู้ต้องการให้ธนาคารขยายตัวสัญญาใช้เงิน ต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้กู้จะเสียดอกเบี้ยเพิ่มร้อยละ 7 ต่อปี) และตัวอย่างการกระจายเงินต้นของลูกค้ำที่มีบัญชีเงินฝาก กับธนาคาร และมีธนาคารรับรองลายเซ็นถูกต้องด้วย

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนการชดเชยเงินสินเชื่อเพื่อการส่งออก ในการชดเชยเงินหรือขอสินเชื่อ เพื่อการส่งออก ผู้ส่งออกต้องยื่นหลักฐาน ดังนี้

1. ตัวสัญญาใช้เงิน (Promissory Note)
2. สัญญารับชำระหนี้
3. กรณีการกู้แบบจำนำสินค้า ผู้ขอจะต้องยื่น ใบนำส่งสินค้าเข้า โรงเก็บสินค้า ใบรับสินค้า ใบประทวนสินค้า ใบรับของคลังสินค้า กรมธรรม์ประกันภัย
4. กรณีการกู้แบบแพ็คเกจสัญญาซื้อขาย ผู้ขอต้องมอบต้นฉบับสัญญาซื้อขาย ใบเสนอราคา (Pro-Forma Invoice) ใบยืนยันการขาย (Sale Confirmation) ต่อ

ธนาคาร

5. กรณีการชอู้แบบแพคกิ้งเครดิตภายใต้เลตเตอร์ออฟเครดิตผู้ชอู้ต้องมอบ ต้นฉบับแอลซี ต้นฉบับแอลซีฉบับแก้ไข (Amendment L/C) ต่อธนาคาร

6. กรณีการชอู้ตามตัวแลกเงินที่มีกำหนด ผู้ชอู้จะต้องมอบต้นฉบับเอกสาร การส่งออก เช่น ตัวแลกเงินที่มีกำหนดระยะเวลาการชำระเงิน (Time's Bill Of Exchange) ใบกำกับสินค้า (Invoice) ใบตราส่ง (Treadport Documents) เป็นต้น พร้อมด้วยสำเนา เอกสาร 1 ชุด ต่อธนาคาร

ขั้นที่ 4 ธนาคารตรวจสอบหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ในการชอู้ ดังนี้

1. ตรวจสอบเกี่ยวกับสินเชื่อ กล่าวคือ การใช้เงินกู้ถูกประเภทหรือไม่ เงินคงเหลือพอที่จะให้กู้หรือไม่ มีรายการครบกำหนดชำระหรือไม่ มีรายการครบกำหนด ชำระหรือไม่ มีการใช้เงินแพคกิ้งเครดิตไปใช้กับการชอู้อื่น ๆ หรือไม่

2. ตรวจสอบหลักฐานและเอกสารที่ใช้ประกอบการกู้ กล่าวคือ การตรวจสอบ แอลซีว่าถูกต้องและเชื่อถือได้ มีรายละเอียดที่ระบุไว้ในแอลซีครบถ้วน เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุ ไว้ในแอลซีไม่เป็นอุปสรรคต่อการกู้แบบการเรียกเก็บเงินตามแอลซี สัญญาซื้อขายมีรายละเอียด ครบถ้วน และมีเงื่อนไขไม่เป็นอุปสรรคต่อการกู้และการเรียกเก็บเงิน เช่น ผู้ชอู้ไม่ได้ อยู่ในประเทศที่มีภาวะเศรษฐกิจการเงินและการเมืองที่ไม่น่าไว้วางใจ การกู้แบบตามตัวแลกเงิน ที่มีกำหนดเวลา เอกสารการส่งออกจะต้อง ได้รับการตรวจสอบจากพนักงานผู้ตรวจเอกสาร ของส่วนbil เรียกเก็บสินค้าออกแล้วว่าถูกต้อง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการกู้เงิน ตรวจสอบข้อความ ในการจัดทำตัวสัญญาใช้เงิน และข้อความในสัญญารับชำระหนี้ว่า มีความถูกต้องตรงตาม เงื่อนไขประเภทการชอู้ต่าง ๆ และระบุจำนวนเงินชอู้ตรงกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการกู้ ประเภทต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ภาคปฏิบัติเกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย มีบทบาทให้การสนับสนุนการส่งออกของประเทศ โดยเข้ามารับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่ผู้ส่งออกนำมา เป็นหลักฐานการชอู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ และคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าปกติทั่วไป คือ คิดร้อยละ 7 ต่อปี ดังนั้น จึงมีระเบียบว่า ผู้ส่งออกจะต้องนำเงินที่กู้จากธนาคารแห่งประเทศไทยไปใช้ในการ จัดซื้อสินค้าจริง ๆ โดยผู้ส่งออกจะต้องทำรายละเอียดของรายงานมีดังนี้

1. ต้องทำรายงานซื้อสินค้า หรือรายงานการใช้จ่ายเงินภายใน 60 วัน

โดยให้เริ่มนับจากวันที่นำตัวสัญญาใช้เงินไปขายให้ธนาคารแห่งประเทศไทย

2. วันที่ซื้อสินค้า หรือวันที่ชำระเงินค่าสินค้า ควรเป็นวันที่หลังชอว์
3. จะต้องมิใช่ทะเบียนหรือบัญชีคุมยอดสินค้า
4. สถานที่แจ้งเก็บสินค้าในรายงานซื้อ และรายการที่แสดงในรายงานการซื้อสินค้า ต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ชอว์
5. ชื่อวัตถุดิบมาผลิต ต้องระบุ ปริมาณที่ซื้อ ราคาต่อหน่วย อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ชอว์และต้องแจ้งด้วยว่าเมื่อผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปแล้วได้ปริมาณเท่าใด
6. จัดส่งงบการเงิน สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ข้อมูลในการซื้อวัตถุดิบหรือสินค้าหากผู้ส่งออกรายใดปฏิบัติผิดระเบียบข้อบังคับ ในการกู้เงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยจะปรับเป็นเงินเบี้ยปรับในกรณีต่าง ๆ ดังนี้
 - 6.1 เมื่อนำตัวสัญญาใช้เงินไปขายธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วภายใน 60 วัน ไม่ได้ทำรายงานการซื้อสินค้า หรือรายงานการใช้จ่ายเงิน
 - 6.2 เมื่อนำตัวสัญญาใช้เงินขาย แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนด และยังไม่ส่งออก ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับร้อยละ 5 ต่อปี
 - 6.3 เมื่อนำตัวสัญญาใช้เงินชนิดตัวแลกเงินที่มีกำหนดเวลามาขาย กับธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ถ้าหากธนาคารของผู้ซื้อยังไม่จ่ายเงินมาให้ภายใน 60 วัน หลังจากวันที่ตัวสัญญาใช้เงินครบกำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดเบี้ยปรับร้อยละ 5
 - 6.4 กรณีที่ไม่สามารถส่งสินค้าออกได้ จะเสียเบี้ยปรับร้อยละ 5 แต่ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าความผิดเป็นของผู้ซื้อ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาคืนเบี้ยปรับให้
 - 6.5 ถ้าจัดทำรายงานการจัดซื้อสินค้าแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยไปตรวจสอบปรากฏว่ามีสินค้าไม่ครบจะคิดเบี้ยปรับร้อยละ 5 สำหรับผู้ส่งออก และอีกร้อยละ 5 สำหรับธนาคารผู้รับรอง

เมื่อผู้ส่งออกได้ส่งสินค้าไปยังผู้ซื้อในต่างประเทศแล้ว หากเงินที่ผู้ส่งออกชอว์ต่อธนาคารและธนาคารได้นำตัวสัญญาใช้เงินฉบับเดียวกันนั้นไปขายต่อธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว

ธนาคารพาณิชย์จะต้องเป็นผู้รายงานการส่งออกให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบพร้อมแนบรูปถ่ายเอกสารที่มีการสลักหลังรับซื้อเงิน โดยธนาคารพาณิชย์เรียบร้อยแล้วไปพร้อมกับรายงานนั้นด้วย และถ้าหากตัวสัญญาใช้เงินฉบับนั้นเคยถูกธนาคารแห่งประเทศไทยคิดเบี่ยงปรับมาก่อนธนาคารพาณิชย์ก็จะเป็นผู้ขอเบี่ยงปรับคืนให้

การวิเคราะห์สินเชื่อ

หลักการวิเคราะห์สินเชื่อที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันมี 2 หลักใหญ่ คือ หลักการพิจารณา 6'C และ 5'P ซึ่งทั้ง 2 หลักการนี้เป็นเหมือนแม่บทในการวิเคราะห์ และมีการนำไปใช้กันแพร่หลาย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. หลักการพิจารณา 6'C ได้แก่

1.1 Character ซึ่งแสดงถึงความตั้งใจในอันที่จะชำระหนี้ (Willing to Pay) โดยจะพิจารณา จาก ความรับผิดชอบ ความมั่นคง ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย

1.2 Capacity ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ (Ability to Pay) โดยจะพิจารณา จาก รายได้ประจำหรือรายได้หลัก ความสามารถในการหารายได้ ภาระหนี้สินที่มี ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1.3 Capital หมายถึง ส่วนทุนของผู้ที่มีในการดำเนินกิจการ นำมาเปรียบเทียบกับเงินกู้ เพื่อจะทราบสัดส่วนเงินกู้สัมพันธ์ต่อเงินทุน (Debt to Equity Ratio) ว่าเหมาะสมหรือไม่

1.4 Collateral หมายถึง หลักประกันที่จะเป็นเครื่องประกันความเสี่ยงขั้นสุดท้าย ถ้ากิจการขาดทุน หรือผู้กู้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ก็จะนำหลักประกันไปขาย หรือแปรสภาพเป็นเงินมาชำระหนี้คืนแทนได้ เช่น เงินฝากประจำ การค้ำประกันด้วยบุคคล การค้ำประกันด้วยนิติบุคคล สต็อกสินค้า เป็นต้น

1.5 Condition หมายถึง สถานการณ์ต่าง ๆ ที่แปรเปลี่ยนอาจส่งผลกระทบต่อกระเทือนถึงการค้ำของผู้กู้ได้ เช่น อาจเกิดภาวะสินค้าเกษตรล้นตลาด ส่งผลให้การเกษตรในประเทศได้รับผลกระทบด้วย ซึ่งพิจารณาสถานการณ์ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง

ด้านเทคโนโลยี ด้านนโยบายการกีดกันทางการค้า

1.6 Country หมายถึงการติดต่อการค้ากับต่างประเทศ ต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ การเมืองและการปกครองในประเทศนั้น ๆ

2. หลักการพิจารณา 5'P ได้แก่

2.1 People หมายถึงตัวผู้กู้

2.2 Purpose หมายถึงวัตถุประสงค์ในการกู้ ซึ่งจะพิจารณาในหัวข้อต่าง ๆ เช่น เงินทุนหมุนเวียนลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ชำระหนี้อื่น เก่งกำไรสินทรัพย์ต่าง ๆ เงินสำรองในกิจการ

2.3 Payment หมายถึงการชำระคืนเงิน

2.4 Protection หมายถึงหลักประกัน

2.5 Prospect หมายถึงความเจริญก้าวหน้าของกิจการ เพื่อดูแนวโน้มว่าเป็นไปอย่างไรในอนาคต พิจารณาในหัวข้อต่าง ๆ เช่น ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การประมาณการผลประกอบการในอนาคต สภาวะเศรษฐกิจ

ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ

ปัญหาในการให้สินเชื่อ ในการให้สินเชื่อของธนาคาร หลังจากที่ได้วิเคราะห์สินเชื่อแล้ว จะพิจารณาจากความตั้งใจจริงในการทำงาน นิสัยของลูกค้า โดยเน้นการให้สินเชื่อกับผู้ส่งออกรายย่อย ซึ่งมีความเสี่ยงสูงและไม่เน้นในเรื่องหลักประกัน ซึ่งทำให้ความเสี่ยงเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาของการให้สินเชื่อเป็น 3 กรณี คือ

1. ลูกค้า โดยปกติแล้วปัญหาในการให้สินเชื่อมักจะเกิดจากลูกค้าเป็นสาเหตุหลัก อาจเนื่องจากการปกปิดข้อมูลของลูกค้า การจัดสรรวงเงินไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การขาดประสบการณ์ในการทำงาน นิสัย สภาพพื้นฐานครอบครัว

2. องค์กร ก่อให้เกิดปัญหาน้อยมากถ้าเป็นองค์กรที่มีความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการให้สินเชื่อ เช่น ธนาคารพาณิชย์ แต่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย อาจยังขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ และมีความสามารถ อาจเป็นสาเหตุของการ

ให้สินเชื่อได้

3. สภาพแวดล้อมภายนอก รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม การปกครอง และสิ่งที่สำคัญ คือ กฎหมาย องค์กรก่อนจะให้สินเชื่อจะต้องศึกษาถึงกฎหมาย พระราชบัญญัติ ต่าง ๆ เพื่อมิให้ขัดกับกฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ของประเทศ

แนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อ คือการจัดการเกี่ยวกับลูกหนี้ตั้งแต่การพิจารณาอนุมัติ หรือการติดตามเรียกเก็บหนี้ การควบคุมให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงการเร่งรัด ตลอดจนการดำเนินการเพื่อให้ได้รับชำระหนี้คืนจากลูกหนี้ในที่สุด โดยจะดำเนินการทั้งการติดตาม การควบคุม และการแก้ปัญหาหนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การติดตาม หมายถึงการติดตามดูการใช้จ่ายเงินเครดิตของลูกค้ำว่ามีการใช้จ่ายเงิน ตามเงื่อนไขข้อตกลงกับธนาคารหรือไม่เพียงใด และมีเหตุผลอย่างไรที่ลูกค้ำไม่สามารถปฏิบัติตาม เงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ให้ไว้

การควบคุม หมายถึงการควบคุมให้ลูกค้ำปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อตกลงในการใช้จ่ายเงิน และควบคุมให้ลูกค้ำดำเนินการด้านเอกสารสินเชื่อให้เรียบร้อย ครบถ้วน

การแก้ปัญหาหนี้ หมายถึงเมื่อลูกค้ำไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลง หรือเงื่อนไข ของธนาคาร ก่อนที่จะเป็นหนี้ที่มีปัญหา

โดยมีวัตถุประสงค์ คือเพื่อป้องกันความเสียหายมาสู่ธนาคาร ลดความเสี่ยงของ ธนาคารเปิดโอกาสให้ธนาคารและลูกค้ำได้ช่วยกันแก้ไขปัญหากลั้ชิดกัน โดยมีสิ่งที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

1. เรื่องที่จะต้องพิจารณา

1.1 ตรวจสอบดูว่าลูกค้ำรายใดบ้างที่ได้รับอนุมัติไปแล้วและยังไม่มาทำสัญญา หรือติดต่อกับธนาคาร มีเหตุผลอะไรที่ลูกค้ำไม่ยอมมาทำสัญญากับธนาคาร

1.2 ตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ของลูกค้ำจากการเบิกจ่ายหรือ การผ่อนชำระตามเงื่อนไขหรือไม่ พิจารณาจำนวนรายการ-จำนวนเงิน เทียบกับวงเงินเครดิต ที่ลูกค้ำมีอยู่

1.3 ตรวจสอบความพร้อมของเอกสารสัญญาและหลักประกัน โดยเอกสาร สัญญา ได้แก่การติดตามให้ลูกค้ำทำสัญญาต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์เพื่อให้ลูกค้ำใช้จ่ายเงิน

ได้เร็ว หลักประกัน ได้แก่ หลักทรัพย์หรือสิทธิ ฯลฯ ซึ่งผู้อนุมัติได้กำหนดให้ลูกค้านำมาเป็น หลักประกันการกู้ยืม

1.4 การติดตามข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับตัวลูกค้าและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้ทราบถึงความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงของลูกค้าได้ทันทั่วทั้งจากสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ) คู่แข่งขันของลูกค้า และข้อมูลจากสถาบันการเงินต่าง ๆ

2. สิ่งเกิดสิ่งผิดปกติ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ 3 ด้าน คือ

2.1 พิจารณาจากลูกหนี้ เช่น ลูกหนี้ไม่ร่วมมือ การตลาด เกิดคดีฟ้องร้อง เทคนิคการผลิต การบริหาร การเงิน การชักยอดทรัพย์สิน

2.2 พิจารณาจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก อัตราดอกเบี้ยสูง การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลการเพิ่มหรือลดภาษี การจำกัดโควต้าส่งออก การห้ามส่งออกหรือนำเข้า การจำกัดสินเชื่อ การเพิ่มหรือลดค่าเงินบาท การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค

2.3 พิจารณาจากเจ้าหน้าที่ของบริษัท เช่น เจ้าหน้าที่ขาดคุณภาพ ขาดประสบการณ์ มีความประมาท เลินเล่อ ขาดความรอบคอบ ขาดระบบการควบคุมและติดตามที่ดี

3. อาการและสาเหตุของลูกค้าที่เริ่มมีปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก (External Factors) ปัญหาต้นทุนการผลิตทำให้สินค้าสูง อาจเกิดจากการปรับค่าเงินบาท (Devalue) หรืออัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเปลี่ยนแปลง เช่น ค่าเงินเยนสูงขึ้น การตั้งกำแพงภาษี ภาวะดินฟ้าอากาศไม่อำนวย (ในกรณีที่เป็นสินค้าเกษตรกรรม) ปัญหาด้านการตลาดในการขายสินค้าอาจเกิดจากสาเหตุ ด้านผู้ส่งออก การจำกัดโควต้าส่งออก เช่น มันสำปะหลัง, สินค้าประเภทสิ่งทอ การที่ประเทศผู้ซื้อ ตั้งกำแพงภาษี ประเทศผู้ซื้อตั้งข้อกำหนด กฎเกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพสินค้า ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ด้านผู้นำเข้า การกำหนดภาษีของรัฐบาล การลดค่าเงินบาท มาตรการจำกัดการนำเข้าของรัฐบาล การกำหนดชนิดและประเภทของสินค้า โดยรัฐบาลเป็นผู้กำหนด ปัญหาผลิตภัณฑ์ล้นตลาด และมีการแข่งขันสูง อาจเกิดจากสาเหตุ สัตว์ของผลิตภัณฑ์ในปีที่ผ่านมา มีปริมาณคงค้างสูง เช่น ปริมาณข้าว ปริมาณมันสำปะหลัง ผู้ผลิตมากมาย ทำให้ Supply มากกว่า Demand เช่น ผลิตภัณฑ์ภาชนะพลาสติก ความนิยมเพิ่มขึ้นของสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ เช่น ปริมาณยางพาราล้นตลาด

4. วิธีปฏิบัติในการติดตามควบคุม เช่น กำหนดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ กำหนดระยะเวลา

ในการติดตามให้แน่นอน กำหนดขั้นตอนการติดตาม จัดทำทะเบียนการติดตามแก้ไขปัญหาเบื้องต้น กำหนดวิธีรายงานและแบบฟอร์มรายงาน ประเมินผลในการติดตาม

5. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาหนี้ การป้องกัน เช่น ต้องมีการวิเคราะห์เครดิตที่ดีจัดให้มีระบบการติดตามควบคุมการใช้เครดิตของลูกค้า จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามควบคุม จัดระบบขั้นตอนการติดตาม กำหนดวิถึปฏิบัติงาน การรายงานและการหยิบยกปัญหา จัดให้มีการประเมินผลในการติดตาม และการแก้ไขหนี้ เช่น เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการผ่อนชำระ หารตลาดใหม่ให้ลูกค้า จัดหาแหล่งเงินทุนจากภายนอก ช่วยควบคุมบริหารกิจการ คอชให้คำแนะนำปรึกษา จัดโครงสร้างการบริหารใหม่ ช่วยเจรจาหนี้ภายนอก ชักชวนผู้ออมมาลงทุน ขายทรัพย์สินบางส่วนชำระหนี้

ประโยชน์ของการติดตามและควบคุมการใช้เครดิต จะทำให้ทราบความก้าวหน้าของกิจการ หรือความคืบหน้าของโครงการที่ลูกค้าดำเนินงานอยู่ ทำให้ทราบว่าลูกค้านำเงินไปลงทุนในโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างธนาคารกับลูกค้า โดยเสนอบริการที่เหมาะสมให้ลูกค้าและทันตามความต้องการ เปิดโอกาสให้ธนาคารกับลูกค้าช่วยกันแก้ไขสถานการณ์ หรือปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้ง เป็นการลดความเสียหายทั้งของลูกค้าและธนาคาร

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากที่มีการตั้งธนาคาร ได้แก่

1. นโยบายของรัฐบาลที่มุ่งจะทำให้เกิดการเติบโต ในภาคเศรษฐกิจใดภาคเศรษฐกิจหนึ่งนั้น จะส่งผลชะลอการเติบโตของภาคเศรษฐกิจอื่นได้ในทางอ้อม เพราะจะเกิดการโยกย้ายทรัพยากรไปสู่ภาคเศรษฐกิจที่ได้รับการกระตุ้น ทั้งทรัพยากรทุน บุคคลและงบประมาณของรัฐ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญในระดับนโยบายที่จะต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและเหมาะสมกับประเทศไทย

2. ในกรณีที่ธนาคารให้การสนับสนุนกิจการต้องใช้เงินทุนในการดำเนินงานสูงมากจะทำให้สินเชื่อกู้ให้แกกิจการบางประเภทอยู่ในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับเงินทุนทั้งหมดของธนาคาร

และอาจก่อให้เกิดการกระจุกตัวของทุนในกิจกรรมบางประเภทหรือบางภาคเศรษฐกิจ

3. ในระยะยาวแล้วอาจจะเป็นการคับคองกิจการส่งออกของไทยจนทำให้บรรดาผู้ผลิตและผู้ส่งออกขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาสินค้าหรือกิจการของตนให้มีประสิทธิภาพในการผลิตทัดเทียมกับต่างประเทศ

4. อาจมีการนำเงินที่ได้จากการขอสินเชื่อผ่านธนาคารไปใช้ในจุดประสงค์อื่น ซึ่งบิดเบือนไปจากที่ขอไว้ซึ่งเป็นการยากที่จะควบคุม

การวิเคราะห์ผลกระทบ

เนื่องจากแนวทางการดำเนินงานของธนาคารมีลักษณะเฉพาะในการให้บริการซึ่งต่างจากการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ดังนี้

1. ธนาคารจะให้บริการค้ำประกันสินเชื่อ และรับประกันความเสี่ยง ซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่มี
2. ธนาคารให้สินเชื่อระยะปานกลางและระยะยาวในทางตรงกันข้ามธนาคารพาณิชย์จะให้สินเชื่อระยะสั้นเป็นส่วนมาก และมีการให้สินเชื่อระยะปานกลางและระยะยาวบ้าง
3. ธนาคารให้สินเชื่อในลักษณะการให้กู้หลังการส่งออก ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในลักษณะการให้กู้ก่อนการส่งออก ซึ่งเป็นการกู้เพื่อนำไปผลิตสินค้าส่งออก
4. ธนาคารเน้นการให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกรายใหม่และรายย่อย ซึ่งไม่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารพาณิชย์

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธนาคารพาณิชย์ มี 2 ประการ ดังนี้

1. ผลกระทบด้านการแข่งขัน ในระยะสั้นจะไม่มีผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์มากนัก ไม่เสียลูกค้ามากนัก เนื่องจากลูกค้ายังมีความผูกพันกับธนาคารพาณิชย์ทั้งในด้านสัญญา และการบริการอื่น ๆ รวมทั้งความเชื่อถือที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ ขณะเดียวกันธนาคารเพิ่งตั้งใหม่ยังไม่มีความพร้อมด้านบุคลากรและความชำนาญในการปฏิบัติงาน ในระยะยาวอาจเกิดการแข่งขันกันบ้างและส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ต้องสูญเสียลูกค้าไปจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะลูกค้ารายใหญ่เพราะ

อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ และระเบียบขั้นตอนในการขอสินเชื่อไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่าธนาคารพาณิชย์ ธนาคารมีบริการค้ำประกันและรับประกันความเสี่ยงซึ่งธนาคารพาณิชย์ไม่มี นอกจากนี้หากลูกค้าต้องการหาตลาดใหม่ ๆ จะสามารถทำได้ง่ายและคล่องตัว เนื่องจากเป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของธนาคารในการที่จะขยายตลาดให้กว้างขวางขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่จะเกิดการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์คงมีไม่มากนัก เพราะนโยบายของทางการไม่ต้องการให้มีการแข่งขัน ประกอบกับวัตถุประสงค์หลักของธนาคารเพื่อสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศและเพื่อเป็นสถาบันการเงินที่มีมาตรฐานเท่าเทียมกับต่างประเทศ อีกทั้งยังเน้นลูกค้ารายย่อยและรายใหม่ ส่วนธนาคารพาณิชย์เน้นลูกค้ารายใหญ่ นอกจากนี้ธนาคารยังไม่สามารถทำธุรกิจด้านการรับฝากเงินจากประชาชนทั่วไปได้

2. ผลกระทบทางด้านการส่งเสริม จากการทำธนาคารมีลักษณะเฉพาะไม่แข่งขันกับธนาคารพาณิชย์แต่มีบริการที่เหมือนกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทางธนาคารจะไม่ดำเนินการ ทำให้การบริการด้านการส่งออกของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวได้มากขึ้น และลดความเสี่ยงลงได้ ซึ่งสามารถแบ่งผลกระทบทางด้านการส่งเสริม

2.1 ธนาคารเน้นการให้สินเชื่อระยะยาวและเน้นให้กู้ยืมในลักษณะทางการส่งสินค้าออก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ส่งออกได้รับเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อผ่านธนาคาร ทำให้ผู้ส่งออกมีเงินทุนหมุนเวียนมากพอที่จะดำเนินการต่อได้ โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านการผลิต และจะทำให้ความเสี่ยงที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อลักษณะก่อนการส่งออกสินค้า ลดความเสี่ยงลงได้

2.2 ธนาคารให้บริการค้ำประกันสินเชื่อและรับประกันความเสี่ยงแก่ผู้ส่งออก ทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อแก่ผู้ส่งออกได้มากขึ้นเพราะความเสี่ยงน้อยลง

2.3 เป็นการลดขั้นตอนในการทำงานของธนาคารพาณิชย์และการทำงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวในการให้บริการของธนาคารให้แก่ลูกค้า ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถช่วยพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ ได้มากขึ้น โดยไม่ต้องกังวลเรื่องสินเชื่อแพคกิ้งเครดิต

2.4 ธนาคารพาณิชย์สามารถขยายการลงทุน โดยร่วมมือกับผู้ส่งออกได้อย่างมั่นใจเพราะมีธนาคารเข้ามาค้ำประกันและรับประกันความเสี่ยง รวมทั้งการร่วมลงทุนกับผู้ส่งออกหรือร่วมลงทุนกับธนาคารโดยตรง

2.5 สาขานาคารพาณิชย์ในต่างประเทศสามารถติดต่อหาลูกค้าที่ต้องการซื้อสินค้าจากไทย โดยการใช้บริการของธนาคาร ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระบบการค้าระหว่างประเทศ ธนาคารพาณิชย์เองก็มีโอกาสเสนอบริการอื่น ๆ ของธนาคารให้กับลูกค้าไปด้วย ทำให้การบริการครบวงจรยิ่งขึ้น

ผลกระทบต่อผู้ส่งออก มีดังนี้

1. ผู้ส่งออกจะได้รับความช่วยเหลือทางการเงินอย่างทั่วถึงและครอบคลุมประเภทของธุรกิจได้มากขึ้น รวมทั้งได้รับข้อมูล ข่าวสารและการบริการด้านอื่น ๆ จากธนาคาร ขณะเดียวกันผู้ส่งออกก็มีความมั่นใจในการส่งออกมากขึ้น เนื่องจากธนาคารให้บริการการค้าประกันและรับประกันความเสี่ยงนั้น
2. ผู้ส่งออกสามารถขยายตลาดส่งออกใหม่ ๆ ได้มากขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศของธุรกิจไทย
3. ทำให้ผู้ส่งออกมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง เพราะได้สินค้าเชือดอกเบียดกว่าตลาดเงินทั่วไป
4. ในระยะยาวประเทศไทยต้องหันไปผลิตสินค้าประเภททุนมากขึ้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาอุตสาหกรรม เครื่องจักรและสินค้าประเภททุน เพื่อส่งไปขายยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอินโดจีน โดยให้สินค้าระยะยาวเพื่อนำเงินก้อนนั้นมาสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทย
5. สินค้าเกษตรของไทยจะสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มากขึ้นทำให้สินค้าเกษตรส่งออกได้มากขึ้นส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น

ผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ มีดังนี้

1. เศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมจะขยายตัวมากขึ้นเนื่องจากผู้ส่งออกสามารถใช้บริการได้มากขึ้น ระบบการขยายงานของธุรกิจการเงินเปิดกว้างขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนในต่างประเทศมั่นใจการลงทุนในประเทศมากขึ้น การมีงานทำเพิ่มและรายได้ประชาชนในประเทศก็จะมีเพิ่มมากขึ้น
2. ช่วยสนับสนุนการค้าระหว่างประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คือช่วย

ให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นตามเงินกองทุนของธนาคาร ส่งผลให้ภาคการส่งออกเกิดการพัฒนามากขึ้น ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

3. ทำให้การบริการด้านการเงินของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศเพื่อนำเงินมาซื้อสินค้าของไทย

4. ช่วยจัดปัญหาการตอบโต้ทางการค้า เนื่องจากธนาคารทำให้การเอื้ออำนวยทางการเงินต่อผู้ส่งออกทำได้เป็นระบบและเป็นไปตามกติกาสากลมากขึ้น

บทที่ 3

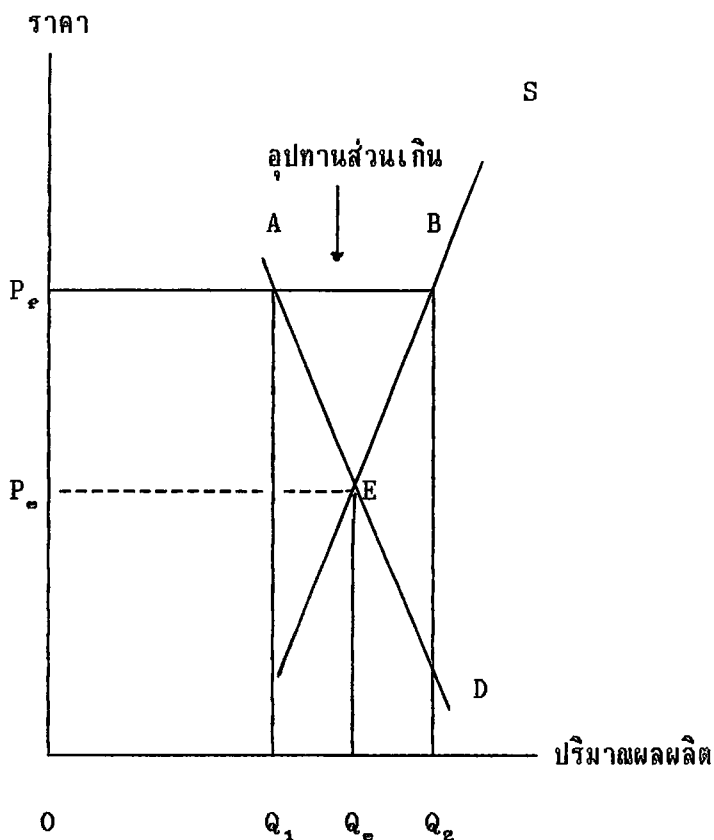
สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร

เหตุผลและความจำเป็น

ในอดีตประเทศไทยมีการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกที่เรียกว่า "สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต" ซึ่งได้รวมถึงสินค้าประเภทเกษตรกรรมก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน เนื่องจากสินเชื่อแพ็คเกจเครดิต เป็นสินเชื่อระยะสั้น ไม่เกิน 180 วัน ซึ่งมีผลทำให้บางประเทศที่มีความต้องการสินค้าเกษตรในประเทศไทย แต่ไม่สามารถชำระเงินได้ในระยะเวลาตามกำหนด ทำให้ประเทศไทยเสียประเทศคู่ค้ามากมาย แม้ว่าทางรัฐบาลจะลดราคาสินค้าลงก็ตาม และจะเห็นว่าสินเชื่อแพ็คเกจเครดิตเป็นสินเชื่อเพื่อการส่งออก ที่ให้ทั้งสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าอุตสาหกรรม ทำให้รัฐบาลต้องรับภาระเงินสนับสนุนมากขึ้น ซึ่งส่วนมากการให้สินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้ให้สินเชื่อโดยตรง โดยได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารแห่งประเทศไทย ฉะนั้นการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะให้แก่ภาคอุตสาหกรรม หรือ ภาคการเกษตรที่เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่เท่านั้น เพราะมีความเสี่ยงที่ต่ำกว่า หรือธนาคารพาณิชย์อาจให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกรายย่อย แต่คิดอัตราดอกเบี้ยตามตลาด ซึ่งถ้าเป็นสินเชื่อที่ได้รับจากวงเงินแพ็คเกจเครดิตแล้ว จะมีอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 10 แต่ในปัจจุบันรัฐบาลได้หาทางแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตร คือ การแทรกแซงโดยรัฐบาล (Government Interference with Price) กล่าวคือ โดยปกติ ระบบราคาจะสามารถทำหน้าที่จัดสรรสินค้า บริการและปัจจัยการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็มีอยู่บ้างในกรณีที่ว่าปล่อยให้ระบบราคาทำหน้าที่ตามลำพังโดยไม่มีรัฐบาลเข้าไปแทรกแซง จะส่งผลให้สินค้าบางอย่างและปัจจัยการผลิตบางชนิดมีราคาแพงเกินไปหรือต่ำเกินไป ซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้บริโภค หรือผู้ผลิตส่วนใหญ่ หรือบางกลุ่ม ในกรณีเช่นนี้รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงราคาสินค้าของรัฐบาลที่ใช้กันทั่วไป มี 2 ชนิด ได้แก่

1. การประกันราคาขั้นต่ำ (Price Support) หมายถึง การที่รัฐบาลประกาศราคาประกัน และใช้กฎหมายบังคับให้ผู้ซื้อทุกรายซื้อสินค้านั้นในราคาประกัน มิฉะนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย หากเกษตรกรไม่สามารถขายผลิตผลแก่พ่อค้าในราคาประกันได้ รัฐบาลก็จะรับซื้อโดยไม่จำกัดจำนวน

โดยปกติการประกันราคาขั้นต่ำนิยมใช้กันมาก สำหรับสินค้าที่เป็นผลผลิตทางเกษตรกรรม ซึ่งอุปสงค์มักมีความยืดหยุ่นน้อย ในขณะที่อุปทานควบคุมได้ยากเพราะส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ถ้าปีใดดินฟ้าอากาศดีผลิตได้มาก ราคาจะตกต่ำอย่างมาก กระทบถึงรายได้ของเกษตรกรที่ส่วนมากยากจน รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าช่วยเหลือโดยใช้วิธีประกันราคาขั้นต่ำ โดยรัฐบาลรับซื้ออุปทานส่วนเกิน

ภาพที่ 2 การประกันราคาขั้นต่ำ

ที่มา : (วันรักษ์ , 2536)

ตามภาพที่ 2 สมมติว่า D และ S คืออุปสงค์และอุปทานของข้าวเปลือกในตลาดภายในประเทศ การแข่งขันอย่างเสรีในตลาด ทำให้เกิดระดับราคาและปริมาณดุลยภาพ ณ OP_e และ OQ_e ตามลำดับ รัฐบาลต้องการให้ชาวนาขายข้าวในราคาที่สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อยกระดับรายได้ของชาวนาให้สูงขึ้น โดยประกาศตั้งราคาประกันขั้นต่ำ (price floor) เท่ากับ OP_f

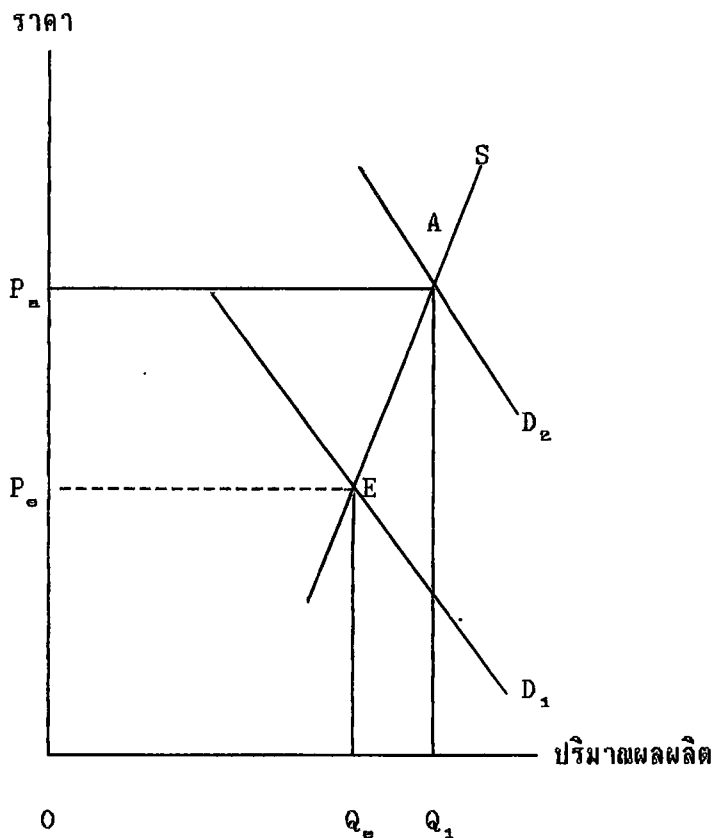
ดังได้กล่าวแล้วว่าการประกันราคาขั้นต่ำที่ปฏิบัติโดยเคร่งครัดนั้น คือการกำหนดว่าผู้ซื้อจะต้องซื้อตามราคาประกัน หากซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาประกัน ผู้ซื้อจะมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งปรากฏว่าที่ระดับราคา OP_0 นี้ ผู้ซื้อหรือพ่อค้าจะซื้อในปริมาณเท่าที่เหมาะสมกับราคา นั่นคือจะซื้อเพียงปริมาณ OQ_1 เท่านั้น ในขณะที่ชาวนามีข้าวเปลือกพร้อมที่จะขายเป็นจำนวน OQ_2 จึงทำให้เกิด "อุปทานส่วนเกิน" (excess supply) รัฐบาลบังคับได้อย่างเดียวคือราคา แต่บังคับให้ซื้อตามปริมาณที่ต้องการขายไม่ได้ หากรัฐบาลไม่ดำเนินการเพื่อขจัดอุปทานส่วนเกิน ราคาข้าวจะต้องลดลงมาที่ OP_0 ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องรับซื้ออุปทานส่วนเกินทั้งหมดตามราคาขั้นต่ำที่ตั้งไว้ ซึ่งรัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณทั้งหมดเท่ากับ ABQ_2Q_1 ในการนี้รัฐบาลจะต้องมีเงินงบประมาณอย่างเพียงพอและพร้อมที่จะซื้อผลิตผลที่เป็นอุปทานส่วนเกินได้ทันที พร้อมกับจัดเตรียมสิ่งจางและโซโลกระจายตามจุดสำคัญต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม ถ้าอุปทานส่วนเกินมีมาก และเกษตรกรยังคงดำเนินการผลิตในปริมาณเดิมต่อไปเรื่อย ๆ รัฐบาลจะต้องรับภาระหนักในการรับซื้อพืชผลเหล่านั้น และส่วนมากเกษตรกร มักขาดอำนาจต่อรองทางการเมืองในการบีบให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณจำนวนมากมาใช้เพื่อการนี้ ดังนั้น ในบางครั้งรัฐบาลอาจต้องหาทางลดการผลิตให้น้อยลง โดยชักชวนหรือส่งเสริมให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้รายได้ดีกว่า

สำหรับในประเทศไทย แม้รัฐบาลจะใช้คำว่าประกันราคาในกรณีของข้าวเปลือก แต่เนื่องจากมีเงินทุน ที่จะรับซื้อข้าวได้เพียงร้อยละ 2-3 ของข้าวที่เกษตรกรอยากขายให้รัฐบาล ดังนั้น จึงควรจะเรียกว่า "การพยุงราคา" ซึ่งหมายถึงการที่รัฐบาลดำเนินการรับซื้อผลิตผลเฉพาะในบางท้องที่ เพื่อกระตุ้นให้ราคาตลาดสูงขึ้น

2. การส่งออกสินค้าเกษตร ในการสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นนโยบายของทางรัฐบาลที่จะช่วยเหลือเกษตรกรในการขายสินค้าให้ได้ราคาสูงขึ้น และปริมาณที่มากขึ้น โดยจะใช้บริการ "สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร" ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี และมีผลทำให้ประเทศผู้ซื้อจำนวนมากสามารถซื้อสินค้าไปบริโภคได้ ในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น ซึ่งตรงกับความต้องการของประเทศผู้ซื้อ ฉะนั้นในการใช้นโยบายการสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีการระบายสินค้าเกษตร

ที่มีจำนวนมากเกินกว่าความต้องการภายในประเทศ ซึ่งมีผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในประเทศก็จะสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณสินค้าลดลง และจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้อีกมากขึ้น เป็นการกระจายรายได้ ซึ่งตรงกับนโยบายของรัฐบาล

ภาพที่ 3 การส่งออกสินค้าเกษตร

ที่มา : (จันทร์ , 2536)

ตามรูปที่ 3 สมมติว่า D_1 และ S คืออุปสงค์และอุปทานของข้าวเปลือกในตลาดภายในประเทศ การแข่งขันอย่างเสรีในตลาด ทำให้เกิดระดับราคาและปริมาณดุลยภาพ ณ OP_0 และ OQ_0 ตามลำดับ โดยรัฐบาลต้องการให้ชาวนาขายข้าวในราคาที่สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อยกระดับรายได้ของชาวนาให้สูงขึ้น โดยการใช้นโยบายการส่งออกสินค้าเกษตร ทำให้ความต้องการสินค้าของประเทศผู้ซื้อเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เส้น Demand จาก D_1 เพิ่มเป็น D_2 นั้นคือความต้องการในปริมาณข้าวมากขึ้น ทำให้เกิดจุดดุลยภาพใหม่จากจุด E เป็น A โดยจุด A

เกิดจากเส้น D_2 ตัดกับเส้น Supply (S) ซึ่ง ณ จุดนี้เองจะทำให้ราคาข้าวเพิ่มขึ้นจาก P_2 เป็น P_1 และปริมาณข้าวเพิ่มขึ้นจาก Q_2 เป็น Q_1 ซึ่งถ้าการดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว ก็จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้อันเพิ่มขึ้น และความมั่นคงของประเทศชาติก็มากขึ้นด้วย

การดำเนินงาน

การบริการ "สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร" ของธนาคาร จะมีการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลหรือตามมติคณะรัฐมนตรี โดยมีการดำเนินงานได้ 2 รูปแบบ คือ การเปิดแอลซี และการเปิดหนังสือค้ำประกัน

1. การเปิดแอลซี คือ ตราสารที่ธนาคารในต่างประเทศเป็นผู้ออกตามคำสั่งของลูกค้า (ผู้ซื้อ) แจ้งไปยังผู้รับประโยชน์ (ผู้ขาย) ผ่านทางธนาคาร เป็นการยืนยันพันธะผูกพันว่าเมื่อผู้รับประโยชน์ ได้ส่งสินค้าและนำหลักฐานหรือเอกสารที่แสดงถึงการส่งสินค้าแล้วมาขึ้นต่อธนาคาร ตรงตามเงื่อนไขในแอลซีแล้ว ธนาคารผู้ออกแอลซีจะชำระเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์ แอลซีเป็นสินเชื่อ ที่อาจเกิดภาระชั้นในภายหลัง จึงต้องมีการพิจารณาความสามารถในการชำระเงินของลูกค้า โดยทั่วไปแล้วการเปิดแอลซี จะใช้กับสินค้าทั่ว ๆ ไป และคิดค่าธรรมเนียมโดยปกติ คือร้อยละ 1/8 ต่อเดือน ซึ่งจะเห็นว่า สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร เป็นสินเชื่อที่มีระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี ฉะนั้นอาจทำให้เสียดำเนินการสูงขึ้น

2. การเปิดหนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee : L/G) คือ หนังสือค้ำประกันในการปฏิบัติตามสัญญา นั้น เป็นทางเลือกวิธีหนึ่งที่จะไม่ใช้การเปิดแอลซี เพราะการเปิดแอลซี จะต้องเสียดำเนินการสูงขึ้น เมื่อระยะเวลามากขึ้น กล่าวคือการเปิดหนังสือค้ำประกัน จะเสียดำเนินการร้อยละ 2.5 ต่อปี ซึ่งในการทำหนังสือค้ำประกันจะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยง โดยควรดูจากความสามารถชำระหนี้ของประเทศคู่ค้าได้ ต้องปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อผูกพันต่าง ๆ ว่าประเทศคู่ค้ามีความสามารถทำได้หรือไม่

ประโยชน์ในการให้บริการ

สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ทางตรง จะทำให้รัฐบาลสามารถระบายนสินค้าที่เกินความต้องการของตลาดภายในประเทศได้ และได้ราคาตามที่ตกลงไว้ ทางอ้อม คือ จะมีผลทำให้สินค้าเกษตรในประเทศจำนวนน้อยลง ราคาสินค้าเกษตรก็จะสูงขึ้น เกษตรกรก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงไม่เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ไม่เกิดปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาโสเภณี ปัญหาความมั่นคงของประเทศ ฯลฯ ส่วนทางด้านต่างประเทศ ก็จะมีผลก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากขึ้นระหว่างประเทศ และจะส่งผลต่อการค้าที่มากขึ้นเป็นลำดับ และจากการให้บริการสินเชื่อนี้ ซึ่งทางธนาคารจะได้รับผลตอบแทนในรูปค่าธรรมเนียม ซึ่งโดยปกติธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมร้อยละ 1.5 และในกรณีที่ธนาคารได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลจะต้องชดเชยค่าเสียหายทั้งหมด เพื่อรักษาสถานภาพของธนาคาร

สินเชื่อแพ็คเกจเครดิตกับความสัมพันธ์ทางการเกษตร สินเชื่อแพ็คเกจเครดิตเป็นสินเชื่อระยะสั้น ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการส่งออก โดยคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน ร้อยละ 10 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปเป็นทุนหมุนเวียนในการจัดซื้อวัตถุดิบมาผลิตหรือ ดำเนินการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ตามเอกสารการได้รับการสั่งซื้อสินค้าต่าง ๆ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อประเภทนี้ ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้เงินสนับสนุนครึ่งหนึ่งของวงเงินแพ็คเกจทั้งหมด และธนาคารพาณิชย์ก็จะออกเงินอีกครั้งหนึ่งในสินเชื่อนี้ โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 หรือร้อยละ 5 ต่อปี แล้วแต่ประเภทสินค้า และธนาคารพาณิชย์จะคิดจากผู้ส่งออกในอัตราร้อยละ 10 ต่อปี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมสามารถขยายตัวให้สอดคล้องกับความสามารถในการผลิต จะเห็นได้ว่า สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต จะให้ความช่วยเหลือสินค้าเกษตรกรรม (ตารางที่ 5) เช่น ข้าว ข้าวโพด ยางพารา ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กุ้งแช่แข็ง อาหารทะเล เนื้อสัตว์ กาแฟ ใบยาสูบ จากตารางจะสังเกตได้ว่า เช่น อาหารทะเล ในปี 2535 มีปริมาณการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินเท่ากับ 8,224.4 ล้านบาท

ในปี 2536 เท่ากับ 4,404.7 ล้านบาทแสดงว่าอาหารทะเลในปี 2536 มีการรับซื้อตัวสัญญา
ใช้เงินที่เกิดจากการส่งออกน้อยลง นั้นแสดงถึงภาวะอาหารทะเลในประเทศมีแนวโน้มดีขึ้น

ตารางที่ 4 การรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก ปี พ.ศ.2535-ครึ่งปี 2537

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทสินค้า/พ.ศ.	2535	2536	2537 ^{1/}
สินค้าเกษตร	41,599.4	30,925.9	28,031.3
ข้าว	16,522.3	14,211.9	8,958.0
ข้าวโพด	143.7	123.6	27.8
ยางพารา	1,125.9	1,217.6	1,750.2
ผลิตภัณฑ์	7,600.6	3,519.1	4,877.2
มันสำปะหลัง			
กุ้งแช่แข็ง	3,122.2	4,796.1	7,484.8
อาหารทะเล	8,224.4	4,404.7	1,329.7
เนื้อสัตว์	3,076.1	1,856.6	133.0
กาแฟ	207.9	85.7	102.2
ใบยาสูบ	1,190.6	492.7	285.2
อื่น ๆ	371.8	169.5	3,083.2

หมายเหตุ 1/ ตัวเลขในพ.ศ. 2537 เป็นตัวเลขตั้งแต่เดือน มกราคม-มิถุนายน

ที่มา : (ธนาคารแห่งประเทศไทย , 2537)

ความเสี่ยงของสินค้าเกษตร สินค้าเกษตรจะเป็นสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะตัว และ
เสียเปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากความเสี่ยงของสินค้าเกษตร ซึ่งมีลักษณะเป็นฤดูกาล มี

ความเสี่ยงในแง่ผลผลิต (ขึ้นกับสภาพภูมิอากาศ) การควบคุมปริมาณ/ราคา ทำได้ยาก ต้นทุน การลงทุนสูง ราคาขายมีราคาตลาดโลกเข้าเกี่ยวข้อง ระบบสนับสนุนยังไม่ดีพอ (การชลประทาน) ต่างประเทศรัฐบาลให้การสนับสนุนมากกว่า เกษตรกรไทยยังไม่ค่อยมีความรู้/เทคนิคการผลิต เน้นเสี่ยงง่าย แต่สามารถเก็บรักษาได้ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสูง ค่าขนส่งสูง จึงทำให้ต้นทุนสูงขึ้น จะเห็นว่าสินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงกว่าสินค้าประเภทอื่น ซึ่งทางธนาคารได้มีบริการ "สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร" โดยมี รัฐบาลเป็นเจ้าของสินค้า และธนาคารเป็นเพียงตัวแทนในประเทศผู้ขาย ดังนั้นสินเชื่อนี้จะ ส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมดีขึ้น เนื่องจากมีการระบายสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก ไปยัง ประเทศที่ต้องการสินค้า แต่ยังไม่สามารถชำระเงินได้ทันที

ขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อเกษตร สินเชื่อธนาคารที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

แบบเตรียมการส่งออกจะให้ความช่วยเหลือกับสินค้าทุกประเภท ซึ่งรวมทั้งสินค้าอุตสาหกรรมและ เกษตรกรรม ในกรณีนี้จะพิจารณาถึงขั้นตอนในการอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการส่งออกเท่านั้น สินเชื่อเกษตรเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากการผลิตส่วนใหญ่ต้องผูกพันอยู่กับธรรมชาติ รวมถึงปัญหาความไม่แน่นอนของระดับราคาสินค้าที่มีความแปรปรวนสูง การอำนวยความสะดวก ให้มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของ การเกษตรพอสมควร ความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการผลิต ภาวะการตลาด ภาวะการตลาด และภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก เพื่อ ช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ลูกค้าได้ ซึ่งสามารถแบ่งขั้นตอนในการพิจารณาสินเชื่อ ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจ เป็นการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติผู้ขอกู้ กิจการที่ดำเนินอยู่ โดยสอบถามจากตัวผู้ขอกู้เองหรือจากบุคคลอื่น รวมถึงการออกไปดูด้วยตนเอง ข้อมูลสำคัญที่จะ ต้องออกไปสำรวจค้นหา ได้แก่ ประวัติของผู้กู้ กิจการของผู้ขอกู้ หลักประกันที่ผู้ขอกู้เสนอ ภาวะการตลาด

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สินเชื่อ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หรือการออกไป สืบสวนกิจการของผู้ขอกู้มาวิเคราะห์ วิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสม โดยพิจารณา

จากตัวลูกค้า ข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ประวัติผู้ซื้อ ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่ และอุปนิสัยส่วนตัว คุณสมบัติของผู้ซื้อต้องเข้าตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด ประสิทธิภาพ ความรู้ ความสามารถ ฐานะทางครอบครัว สภาพที่อยู่อาศัย ฐานะทางการเงิน มีหนี้สินหรือไม่ ประเภทของกิจการ ขนาดของกิจการ เงินลงทุนในสินทรัพย์ ประสิทธิภาพการผลิต ประมวลผลการขายได้จากกิจการ ความสามารถในการชำระหนี้ วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อ วงเงินกู้ ระยะเวลา กู้ เงื่อนไขการชำระคืน หลักประกัน บุคคลค้ำประกัน นิติบุคคลค้ำประกัน หลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารถือใช้เป็นหลักประกัน

ขั้นที่ 3 การจัดทำรายงานเสนอ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เมื่อได้สำรวจ-วิเคราะห์ คำขอของลูกค้าแล้ว จะต้องสรุปข้อมูลข้อคิดเห็น พร้อมกับแนบเอกสารต่าง ๆ นำเสนอผู้บริหารสินเชื่อ เพื่อประกอบการพิจารณา โดยมีสาระสำคัญ คือ ความเห็นของผู้สำรวจ เห็นควรให้กู้หรือไม่ ถ้าให้จะต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ ประเภทของสินเชื่อ วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลา กู้ เงื่อนไขการชำระคืน หลักประกัน เอกสาร/หลักฐานประกอบ รายงานเสนอ

ขั้นที่ 4 การติดตามผล เป็นการติดตามผลช่วงปลายฤดูการลงทุน หรือระยะใกล้เก็บเกี่ยว เพื่อจะได้ประมาณการรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ รวมถึงเป็นการกระตุ้นเตือนให้ลูกค้าปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ให้ไว้กับธนาคาร และนำเงินมาชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดในสัญญา

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

สินค้าประเภทเกษตรเป็นสินค้าที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง เนื่องจากสินค้าเกษตรเป็นสินค้าอุปโภค, บริโภคที่ใช้แล้วหมดไป ฉะนั้นในการให้สินเชื่อถ้าธนาคารไม่ได้รับชำระเงินก็ไม่สามารถจะเรียกสินค้าคืนได้ ในกรณี"สินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตร" นั้นจะให้ระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดยทางธนาคารต้องวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงของประเทศนั้น ๆ เพราะความเสี่ยงในแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน อดีตประเทศไทยเคยให้สินเชื่อส่งออกสินค้าเกษตรแก่อิรัก รัสเซียแต่ได้มีปัญหาการไม่ชำระหนี้เกิดขึ้น เนื่องจากภาวะสงครามทำให้ทางรัฐบาลไม่ได้รับชำระเงินนั้น ซึ่งกรณีนี้ก็ไม่สามารถเรียกร้องใด ๆ ได้

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ในอดีตประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือในรูปของสินเชื่อเพื่อการส่งออกที่ เรียกว่า "สินเชื่อแพ็คเกจเครดิต" มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 แต่หลังจากนั้นมาจึงไม่มีสินเชื่อเพื่อการส่งออก ในรูปแบบอื่นอีก จนกระทั่งรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งออกมากขึ้น จึงได้จัดตั้ง "ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย" เป็นหน่วยงานที่มิใช่ทบวงในการดำเนินงาน โดยไม่หวังผลกำไร แม้ว่าจะเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงเพราะต้อง "ค้ำประกัน" การส่งออก และนำเข้าโดยตรงและยังมีธุรกิจการ "รับประกัน" ที่ถือว่าเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงมาก และปัจจุบันยังไม่มีธนาคารพาณิชย์ใดกล้าทำธุรกิจนี้ โดยการรับประกันของธนาคารจะเป็นการประกัน ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งกรณีทางการค้าและทางการเมือง ซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถ รับประกันภัยของระบบประกันภัย โครงสร้างขององค์กรแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบริหาร และระดับดำเนินการ ซึ่งระดับบริหารแบ่งเป็น คณะกรรมการธนาคาร คณะกรรมการบริหาร กรรมการผู้จัดการ และระดับดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย รองกรรมการผู้จัดการ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ฝ่ายธุรกิจธนาคาร จะทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้ ส่วนธุรกิจต่างประเทศ และ ส่วนแพ็คเกจเครดิต ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับโอนมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย ฝ่ายการเงินจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและข้อมูลต่าง ๆ ฝ่ายอำนวยการจะทำหน้าที่เกี่ยวกับด้านเลขานุการ การประชาสัมพันธ์ และตรวจสอบ ฝ่ายบริหารงานทั่วไปจะทำหน้าที่ในส่วนการพนักงาน การจัดซื้อ และบริการกลาง ฝ่ายส่งเสริมธุรกิจจะทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการวิเคราะห์สินเชื่อ วิจัยและพิธีการสินเชื่อ ในการดำเนินงานของสินเชื่อระยะปานกลางเพื่อสนับสนุนสินค้าเกษตร จะแตกต่างจากสินเชื่อประเภทอื่น เนื่องจากสินเชื่อนี้ไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพราะจะเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และมีระยะเวลาการให้สินเชื่อไม่เกิน 2 ปี ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อเศรษฐกิจอย่างมากในการระบายสินค้าเกษตรไปยังต่างประเทศที่ต้องการสินค้า และมีการ ดำเนินงานได้ 2 รูปแบบ คือ การเปิดแอลซี กล่าวคือตราสารที่ประเทศผู้ซื้อจะเป็นผู้ขอเปิดกับ ธนาคารในประเทศของตนแล้วแจ้งมายังผู้ขายในประเทศไทย และการเปิดหนังสือค้ำประกัน คือ

หนังสือรับรองในการปฏิบัติตามสัญญาที่จะชำระเงินค่าสินค้า โดยพิจารณาความเสี่ยงของแต่ละประเทศที่เป็นคู่ค้า ปัญหาในการให้สินเชื่อแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ ลูกค้าปกปิดข้อมูลหรือจัดสรรวงเงินไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรขาดบุคลากรที่มีความชำนาญและประสบการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกรวมถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่สำคัญคือกฎหมาย โดยธนาคารจะต้องดำเนินการที่ไม่ขัดกับกฎหมายและพระราชบัญญัติ และแนวทางแก้ไขในการให้สินเชื่อจะใช้วิธีการติดตาม การควบคุม และการแก้ไขหนี้ เช่น การหาตลาดใหม่ให้ลูกค้า การให้คำแนะนำปรึกษาในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษา "ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย" มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ธนาคารมีขนาดเล็ก เมื่อเทียบกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของธนาคาร ฉะนั้นธนาคารควรมีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อรองรับหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น ในระดับประเทศชาติได้
2. ธนาคารมีบริการสินเชื่อทั้งหมด 8 ประเภท ซึ่งมีการทำงานมาก แต่จำนวนพนักงานมีไม่เพียงพอสำหรับการทำงาน ดังนั้น ธนาคารควรมีการเพิ่มจำนวนพนักงานให้เพียงพอกับการทำงาน เช่น ฝ่ายสินเชื่อ
3. โครงสร้างขององค์กร ในส่วนเลขานุการและการประชาสัมพันธ์ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากประชาชนส่วนมากยังไม่รู้จักองค์กร ดังนั้นจึงควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บริการของธนาคารได้
4. เนื่องจากธนาคารเป็นองค์กรใหม่ ยังขาดความชำนาญในการให้บริการสินเชื่อ ซึ่งอาจเกิดปัญหาหนี้ได้ ฉะนั้นธนาคารควรมีส่วนติดตาม ควบคุม แก้ไขหนี้ เฉพาะด้าน
5. พนักงานในธนาคารมีความรู้เฉพาะด้าน และมีความรู้เกี่ยวกับบริการ ของธนาคารน้อย ฉะนั้น ควรมีการฝึกอบรมพนักงานก่อนเข้าทำงาน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเล็กมีอำนาจต่อรองระหว่างประเทศค่อนข้างน้อย

และยังจะต้องเผชิญต่อการปกป้องทางการค้า (Protectionism) จากเหล่าประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ อีกด้วย ข้อเสนอแนะที่คิดว่าจะมีประโยชน์ต่อการจัดตั้งธนาคารได้แก่

1. การรวมกลุ่มธนาคารกับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นสหภาพที่ใหญ่ขึ้น เช่น การรวมกลุ่มของธนาคารในแถบประเทศอาเซียน จะทำให้เพิ่มกำลังความสามารถทางเศรษฐกิจและถูกบีบคั้นได้ยากขึ้น และการรวมกลุ่มกับประเทศจีนจะทำให้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองสูง เพราะจีนมีบทบาทในการเมืองระหว่างประเทศมาก

2. การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับธนาคาร ในประเทศพัฒนาที่มีพลังอำนาจสูงกว่า เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือทางด้านข่าวสาร ข้อมูลเทคโนโลยี การจัดการและยังเป็นการลดการแข่งขันที่ไม่เป็นมิตรให้น้อยลง นอกจากนี้ยังเป็นคู่แข่งคานอำนาจกับการบีบคั้นจากประเทศมหาอำนาจให้มีอิทธิพลกระทบกระเทือนต่อการทำงานของธนาคารไทยให้น้อยที่สุด

3. การเปิดตลาดยุโรปตะวันออกจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเปิดตลาดยุโรปตะวันออกของการค้าต่างประเทศของไทยจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีความต้องการสินค้าจากประเทศต่าง ๆ สูงแต่ขาดอำนาจในการซื้อ ในขณะที่ประเทศไทยมีสินค้าที่ตรงกับความต้องการของประเทศเหล่านั้น แต่ผู้ส่งออกไม่สามารถขายสินค้าในลักษณะสินเชื่อดีราคาถูกได้หากมีธนาคารในประเทศไทยจะช่วยเรื่องสินเชื่อในการส่งออกได้

4. การมีธนาคารในไทย นอกจากจะช่วยส่งเสริมการส่งออกโดยตรงแล้วยังช่วยส่งเสริมในการลงทุนและบริการอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะเป็แรงผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการเงินในอินโดจีน และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5. ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนว่าจะให้ความสำคัญกับภาคเศรษฐกิจใด หรือกิจการต่าง ๆ เพียงใดเพื่อที่จะสามารถกำหนดสัดส่วนการให้สินเชื่อ และอัตราดอกเบี้ยได้อย่างเหมาะสม

6. ควรจะมีการเน้นการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการส่งออกให้ครบวงจรตามที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักลงทุนในประเทศเข้าไปลงทุนในต่างประเทศแถบอินโดจีน และสิ่งทีธนาคารควรส่งเสริมเป็นพิเศษ คือ อุตสาหกรรมก่อสร้างเทคโนโลยีใหม่ที่ไทยเริ่มผลิตแข่งขันกับต่างประเทศรวมทั้งอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งปัจจุบันนับว่ามีความสำคัญอย่างมาก

7. ควรมีการศึกษาถึงแนวโน้มการลงทุนของนักลงทุนไทยในอนาคตระยะ 5-10 ปี

ข้างหน้าว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากการลงทุนในประเทศจะมีการปรับปรุงไปจากเดิมที่เคยลงทุน
ขยายกิจการในประเทศ แต่ขณะนี้ได้ย้ายฐานการลงทุนไปในต่างประเทศมากขึ้นเพราะแรงงาน
ถูกกว่า ทั้งนี้อุตสาหกรรมที่ควรส่งเสริมในระยะยาวตามนโยบายที่กำหนดนั้น ควรพิจารณา
ส่งเสริมไว้ก่อนที่จะมีนักลงทุนต่างประเทศเข้าไป

เอกสารอ้างอิง

กรมศุลกากร . 2536 . การส่งออกและนำเข้า . (อัดสำเนา)

จารย์วัฒน์ พานิชยิ่ง . 2537 . เจ้าหน้าที่ฝ่ายรับประกันความเสี่ยง . สัมภาษณ์ ,
28 ตุลาคม 2537 .

ชัยยุทธ มหาภานันท์ . 2537 . เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ . สัมภาษณ์ , 28 ตุลาคม 2537 .

โตม ริมปีรังษี . 2537 . "เอ็กซิมแบงก์ อีกปีหนึ่งของการพัฒนาการส่งออกไทย" .
อุตสาหกรรม . 5(167) : น.84-89 .

โตม ริมปีรังษี . 2537 . "EXIM BANK" . อุตสาหกรรม . 6(170) . น.192-197 .

ธนาคารแห่งประเทศไทย . 2536 . การซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อการส่งออก . (อัดสำเนา)

ธนาคารแห่งประเทศไทย . 2537 . สินเชื่อเพื่อค้ำประกันเครดิต . (อัดสำเนา)

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย . 2537 . ร่วมใจก้าวสู่ประตูการค้าโลก .
(อัดสำเนา)

นกุล โกศลาทิพย์ . 2537 . ผู้จัดการฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อ 3 . สัมภาษณ์ ,
31 พฤศจิกายน 2537 .

นิรนาม . 2536ก . "ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า" . นักอุตสาหกรรม . 3(ธันวาคม
2536-มกราคม 2537) : น.49-58 .

นิรนาม . 2536ก . "การจัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย" .

วารสารเศรษฐกิจ . 25 (สิงหาคม 2536) : น.6-9 .

นิรนาม . 2537ก . "เอ็กซิมแบงก์รุกให้ประกันส่งสินค้าไทยไปรัสเซีย" . กรุงเทพธุรกิจ .

4 (พฤษภาคม 2537) : น.9 .

นิรนาม . 2537ข . "เอ็กซิมแบงก์คือชปท. เผยแผนโอนลูกหนี้แพคเกจเครดิตขึ้นตีให้" .

ประชาชาติธุรกิจ . 17 (มกราคม 2537) : น.20 .

นิรนาม . 2537ค . "ธสน.พอใจศักยภาพเวียดนามตั้งวงเงินประกันแอลซี 500 ล้านบาท" .

ผู้จัดการรายวัน . 16 (พฤษภาคม 2537) : น.15 .

ฝ่ายการค้าต่างประเทศ . 2537 . การให้บริการด้านการค้าต่างประเทศ .

ธนาคารไทยพาณิชย์ . (อัคราเนนา) .

ฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์ . 2537 . การบริหารหนี้ . สหธนาคาร . (โรเนียว) .

กาญจนา นิตีประภา . 2536 . "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการจัดตั้งธนาคารเพื่อ

การส่งออกและนำเข้า" . วารสารสมาคม . 3 (10 มกราคม-มีนาคม 2536) :

น.55-57 .

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน . 2536 . หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค . กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช .

อชิตา ตุงคสวัสดิ์ . 2537 . เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ . สัมภาษณ์ , 28 ตุลาคม 2537 .

อภิสิทธิ์ ชีดิน . 2537 . "เอ็กซ์ิมแบงก์อ้อมบุญส่งออกไทย" . คู่แข่ง . 14 (เมษายน 2537) :
น.99 .

อัจฉริมา โกศลาทิพย์ . 2537 . เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อ . สัมภาษณ์ , 28 ตุลาคม 2537 .

